РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ИЗСЛЕДВАНИЯ И ПУБЛИКАЦИИ НА МУЗЕЙНИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ 2021 – 2025

Биобиблиографски справочник

© Станислава Ботева – съставител, 2026
© Издателство „Фабер“, 2026

ISBN 978-619-00-2117-9

Регионален исторически музей –
Велико Търново

ИЗСЛЕДВАНИЯ И ПУБЛИКАЦИИ
НА МУЗЕЙНИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

2021 – 2025

Биобиблиографски справочник

•

Съставител: *Станислава Ботева*
Библиографска редакция: *Анастасия Радева*

•

Предпечат и печат:
ФАБЕР – Велико Търново
ул. „Гара Велико Търново“ 1
www.faber-bg.com

На корицата: Патриаршеска църква „Свето Възнесение Господне“, АМР „Царевец“

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ИЗСЛЕДВАНИЯ И ПУБЛИКАЦИИ НА МУЗЕЙНИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ 2021 – 2025

Биобиблиографски справочник

Велико Търново
2026

Изданието се посвещава на 155-годишнината
на Историческия музей във Велико Търново

155 ГОДИНИ МУЗЕЙ ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

През 2026 г. музеят във Велико Търново отбелязва 155 години от началото на организираното музейно дело в старопрестолния град. Поставено през 1871 г. от родолюбиви търновци в читалище „Надежда“ с идеята „да се грижат за събиране на древности“, това дело през десетилетията се развива и утвърждава, за да превърне музея в една от значимите научни и културни институции в България.

В продължение на повече от век и половина поколения музейни специалисти посвещават своя труд на издирването, съхраняването, проучването и представянето на културно-историческото наследство на Велико Търново и региона. Благодарение на тяхната последователна и отговорна работа музейните фондове днес съхраняват стотици хиляди движими културни ценности, свидетелстващи за богатото историческо минало на днешните български земи. Значителна част от това наследство е представена в музейните експозиции и обекти, а друга достига до широката публика чрез временни изложби, научни форуми, образователни инициативи и публикации у нас и в чужбина.

Съществено място в дейността на музея заема научноизследователската работа. Археологическите проучвания, теренните изследвания, работата в архиви, библиотеки и музейни фондове, както и активното участие на специалистите в национални и международни научни форуми, допринасят за обогатяването на историческото познание и за утвърждаването на музея като авторитетен научен център. Резултатите от тази дейност намират израз в многобройни монографии, студии, статии, каталози и сборници, публикувани в престижни български и чуждестранни издания.

Настоящият справочник е библиографски обзор, но и свидетелство за професионализъм и отдаденост на музейните специалисти, посветили усилията си на опазването на историческата памет.

д-р Иван Църов
Директор на РИМ – Велико Търново

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Биобиблиографският справочник е посветен на 155-годишнината от създаването на исторически музей във Велико Търново. Настоящото издание е петото продължение на библиографията на Регионалния исторически музей – Велико Търново.

Първото издание, посветено на 120-годишнината от създаването на музея, е *„Изследвания и публикации на музейните работници 1927 – 1990“* // Състав. Виолета Павлова, Христина Карамихова, Радка Цонева ; Библиогр. ред. Христина Карамихова. – Велико Търново : Исторически музей, 1991. – 262 с. Съдържа 1864 библиографски описания на научноизследователски и научнопопулярни публикации от 68 автори.

Второто издание е *„Регионален исторически музей – Велико Търново : Изследвания и публикации на музейните специалисти 1991 – 2006“* // Състав. Виолета Павлова ; Библиогр. ред. Живка Радева. – Велико Търново : ДАР-РХ, 2007. – 247 с. Включва 62 автори с 2090 библиографски описания, от които 749 – на научноизследователски публикации.

Третото издание, посветено на 145-годишнината, е *„Регионален исторически музей – Велико Търново : Изследвания и публикации на музейните специалисти 2007 – 2015“* // Състав. Виолета Павлова ; Науч. ред. Диана Косева-Тотева ; Библиогр. ред. Анастасия Радева. – Велико Търново : Фабер, 2016. – 158 с. Съдържа 530 библиографски описания на научноизследователски публикации от 33 автори.

Четвъртото издание, посветено на 150-годишнината, е *„Регионален исторически музей – Велико Търново : Изследвания и публикации на музейните специалисти 2016 – 2020“* // Състав. Станислава Ботева ; Библиогр. ред. Анастасия Ра-

дева. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 158 с. Включва 363 библиографски описания на научноизследователски публикации от 30 автори.

Настоящото издание включва 267 библиографски описания на научноизследователски публикации от 29 автори. Хронологичните граници обхващат периода 2021 – 2025 г. Включени са библиографски описания на публикации, които не са били регистрирани в предходните издания, но са отпечатани в периода на научната дейност на съответните автори в музея. Представени са публикации на музейни специалисти, вече пенсионери, които продължават да публикуват резултати от своята научноизследователска дейност.

В първите четири издания е прилаган БДС 9735-72. В настоящото, пето издание, с оглед осъвременяване на библиографското описание, са използвани по-късни стандарти: БДС 15419-82 „Библиографско описание на книги“ и БДС 17264-91 „Библиографско описание. Аналитично описание на съставни части от публикации в книжни материали“. Запазени са утвърдените структура и логика с цел осигуряване на съпоставимост и приемственост между отделните издания.

Справочникът е структуриран по азбучен ред на фамилните (или бащините, когато са по-известни с тях) имена на авторите.

Всеки автор е представен самостоятелно с кратки биографични данни и с библиографска справка, систематизирана в следните раздели:

- Монографии;
- Студии, статии и съобщения (вкл. глави от колективни монографии);
- Археологически открития и разкопки;
- Каталози;
- Рецензии и отзиви;
- Съставителство и редакторска дейност.

Във всеки раздел библиографските описания са подредени хронологично-азбучно. За всяка година първо са представени публикациите в български издания, а след

тях – в чуждестранни. Някои от описанията са придружени от кратки анотации. При публикации в електронна среда, когато са налични цифрови идентификатори (DOI), те са посочени в края на съответното библиографско описание. Преобладаващата част от заглавията са проверени de visu.

Библиографските описания са номерирани последователно по автори, като съвместните публикации са номерирани при първия автор, а при останалите съавтори са представени без номерация. По този начин всяка публикация получава уникален номер, чрез който се идентифицира при работа с помощния апарат на изданието.

Изготвени са три показалеца – именен, географски и тематичен. В тях са включени както елементи от заглавията, така и лица и обекти, споменати в анотациите.

Библиографията е съставена въз основа на предоставените от авторите списъци на техните научноизследователски публикации, за което им благодарим.

Изданието има за цел да популяризира научноизследователската дейност на специалистите от Регионалния исторически музей – Велико Търново. Предназначено е за историци, краеведи, музейни и научни специалисти, преподаватели, студенти и всички, които се интересуват от историята и музейното дело във Велико Търново и Великотърновския край.

проф. д-р Атанасова, Светла Атанасова

Родена на 10 август 1969 г. в гр. Горна Оряховица, Великотърновска област. През 1995 г. завършва магистърска степен по история и география във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната ѝ дейност в музея започва през 1991 г. От 1999 г. е екскурзовод, от 2001 г. – завеждащ отдел „Културно-просветна дейност", от 2007 г. – уредник. През 2012 г. придобива образователна и научна степен доктор по история на България. От 2014 г. е главен уредник и завеждащ отдел „История на България XV – XIX в.". От 2025 г. е и.д. завеждащ отдел „Нова и най-нова история". Доцент от 2017 г., професор от 2025 г.

Монографии

ПРЕДПРИЕМАЧИ на Балканите: възрожденската фамилия Кермекчиеви. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 245 с. : с 25 прил., именен показалец, заключение на англ. ез. Библиогр.: с. 237 – 243.

ISBN 978-619-00-1774-5

Рец.: Митев, Пламен. „Непознатите" и забравени търновски предприемачи Кермекчиеви. // *История*, 2024, № 6, 505 – 507.

Пенчев, Пенчо. Кратки бележки за книга, посветена на българското предприемачество: Рец. на книгата: Светла Атанасова. Предприемачи на Балканите: възрожденската фамилия Кермекчиеви. Велико Търново: издателство „Фабер", 2024. // *Исторически* преглед, 2025, № 4, 240 – 245. **1**

ГЕОРГИ (Джорджо) Кръстев Момчев и неговото семейство : Документално наследство. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 132 с. : с 60 ил., заключение на англ. ез. Библиогр.: с. 127 – 132.

Систематизираният и анализиран документален материал включва информация за наследниците на три възрожденски фамилии със сериозен принос за развитието на църковното, просветното и освободителното движение на българите – Момчеви, Арнаудови и Бурмови.

ISBN 978-619-00-1949-7 **2**

Студии, статии и научни съобщения

ЕЛЕНЧАНИ и Руско-турската война 1877 – 1878 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Габрово : Сб. докл. от V-та и VI-та науч. конф. „Старопланинският регион – минало, настояще, перспективи. Развитие на културния туризъм“, проведени в Габрово на 4 – 5 окт. 2018 г. и на 3 окт. 2019 г., 7, 2020, 227 – 236. Библиогр.: с. 235 – 236.

Представя участието на жители от град Елена в Руско-турската война от 1877 – 1878 г. като доброволци в сформираното Българско опълчение и бойци в организираните военни отряди с охранителни и разузнавателни функции в Еленския и Котленския Балкан. Сред най-ярките представители във военната кампания и следосвобожденското развитие се нареждат майор Константин Никифоров, Петър Горбанов, Петко Горбанов, Никола Момчилов, Иван Кършовски и д-р Димитър Моллов. **3**

НОВИ щрихи към първообраза на Търновската конституция. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в памет на проф. дин Иван Стоянов, 4, 2020, 241 – 278 : с прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 248 – 250.

В съавт. с: Милко Палангурски.

Предлага нов прочит на първообраза на Търновската конституция от 1879 г. При работата с оригиналния документ се открояват съществени детайли, убягнали до този момент от погледа на изследователите. Те са свързани с

изработката и оформлението на основния закон на Княжеството, авторството на ръкописа, отпечатването и участието на депутатите в заключителния процес около признаването на документа. **4**

ТЪРНОВСКИЯТ предприемач Никола хаджи Славчев. // *Известия* на Центъра за стопанско-исторически изследвания : Предприемачеството в историческа перспектива, 6, 2021, 310 – 323. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 321 – 323.

Стопанският предприемач Никола х. Славчев принадлежи към поколението, което полага основите на модерната държава в първите три десетилетия след Освобождението и до войните от 1912 – 1918 г. Неговите успехи в пивоварната промишленост създават нови критерии за качество и личен пример, с които се конкурират и измерват всички следващи индустриалци в този бранш. В изследването са представени нови документи от фонда на „Командитно дружество Никола х. Славчов" от Държавен архив – Велико Търново и документи от Централен държавен архив в София. **5**

УЧИТЕЛСКАТА дейност на Райна поп Георгиева в Търново : Документи, спомени, краеведски проучвания. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 161 – 177. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 170 – 171.

Представя сведения за учителската дейност на Райна поп Георгиева Футекова в Търново от 1879 г. до 1882 г. Документи за този период от живота ѝ се пазят в Държавен архив – Велико Търново. В главната книга на Търновската Девическа гимназия за разни кореспонденции за периода 1879 – 1880 г. се разкриват редица факти около назначението на младата учителка, размера на трудовото ѝ възнаграждение, методиката на преподаване и новите програми за обучение. В личния фонд на търновският учител и краевед Йордан Кулелиев се съхраняват ръкописи, писма и спомени за Райна Футекова от нейни ученици и близки родственици. **6**

ЯНКО Славчев за търговията и търговците през XIX в. // *Историята* в музея и музеят в историята : Нац. конф., Варна, 4 – 5 окт. 2019 г. : Сб., посветен на 60 г. от създаването на Музея на Възраждането във Варна. – Варна, 2021, 45 – 53. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. – (Acta musei varnaensis ; 14).

Животописните бележки на Янко Славчев – стопански деец, политик, благодетел за развитието на учебното дело и кмет на Варна се съхраняват в музея на Възраждането в морската столица. Славчев озаглавява своите мемоари от 1924 г. „Възпоменания за живота ми от рождението ми до днес". Значителна част от ръкописите осветляват стопанското развитие на Търново до 1865 г., дават сведения за търновските търговци и общински деятели. Изграждат социални и професионални профили на варненски първенци. **7**

ДОКУМЕНТАЛНО наследство за митрополит Климент във фонда на Регионален исторически музей – Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 175 – 187 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 181.

Документалното наследство за митрополит Климент, съхранено във фондовете на Търновския музей, дава нова информация за личността и делото на възрожденският белетрист, просветител, духовник и политик. Осветлява моменти от житейския и професионален път на митрополита за 1884 г., 1893 г. и 1898 г. Акцентите са поставени върху политическите събития от 1885 – 1887 г. Запазеният ръкопис от митрополит Климент до неговия племенник Димитър Друмев – писан от килията в Петропавловския манастир през 1898 г., потвърждава редица факти около ареста и въдворяването му в светата обител. **8**

ЗАБРАВЕНИТЕ българи: Петър Кермекчиев – патриот и филантроп. // *Журнал* за исторически и археологически изследвания, 2022, № 2 – 3, 17 – 25. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 23 – 24.

Представя благотворителната и обществена дейност на българския предприемач Петър Кермекчиев – слабо позната или по-скоро непроучена в разнородните и проявления. **9**

ИВАН Тодоров Капетан – биография с много неизвестни. // *Васил* Левски четническите акции и комитетското дело 1867 – 1873 г. – София ; Карлово, 2022, 264 – 273 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 272 – 273. – (Нови документи и изследвания ; 2).

Представя „историята“ на живота на Иван Тодоров Капетан – доброволец в Панайот-Хитовата чета през 1867 г., с всички известни, неизвестни и спорни моменти в българската историография. **10**

ИСТОРИЯ и памет: Търновските поборници Петър и Сава Кънчеви. // *Четите* и четническата тактика в националноосвободителните борби на българския народ през XIX век : Посвещава се на 180-годишнината от рождението на Хаджи Димитър и Стефан Караджа. – Велико Търново, 2022, 108 – 128. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия.

Анализира документи и спомени, свързани с живота и делото на братята Петър и Сава Кънчеви от Търново – участници в четата на хаджи Димитър и Стефан Караджа през 1868 г. **11**

(НЕ)ПОЗНАТИЯТ Иларион Драгостинов. // *Дни* на науката 2021 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново, посветена на 200 г. от рождението на Георги Стойков Раковски и 180 г. от рождението на Климент Браницки и Търновски (Васил Друмев). – Велико Търново, 2022, 95 – 103 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 102.

Представя слабо известни или позабравени исторически факти, свързани с ранните години, семейната среда и търговската дейност на българският патриот Иларион Драгостинов – преди да се отдаде изцяло на освободителната идея. **12**

ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ контакти на Петър Кермекчиев с Евлоги Георгиев през 1878 – 1881 години. // *Известия* на Центъра за стопанско-исторически изследвания : Дилеми на развитието, 7, 2022, 333 – 345. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 343 – 345.

В Централния държавен архив в София, в личния фонд на Петър хаджи Ненчов Кермекчиев се съхраняват писма и финансови извлечения, изпратени от Евлоги Георгиев като български княжески агент в Букурещ и собственик на кантората за обмен на валута и търговия с ценни книжа до Петър Кермекчиев, за периода от 4 октомври 1879 г. до 23 януари 1881 г. Анализът на документите показва, че стопанските предприемачи умело използват новите форми за финансови инвестиции и търговия в края на 70-те и началото на 80-те години на XIX в. Равностойното партньорство между двамата успели българи се гради на почтеност, дискретност, взаимно уважение, грижа и дори съпричастност. **13**

ВЪЗРОЖДЕНСКИЯТ предприемач Христо Арнаудов. // *Известия* на Центъра за стопанско-исторически изследвания : Фактори на икономическия растеж в историческа перспектива, 8, 2023, 348 – 360. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 358 – 360.

Първи опит за изграждане на личната и професионална биография на габровският предприемач Христо Арнаудов. Неговият динамичен и наситен със събития живот до момента остава встрани от изследователския интерес или в „сянката“ на именития баща Станчо Арнаудов. За целите на проучването са анализирани документи от фондовете на музеите в Габрово и Велико Търново. Подбрани са публикувани извори от старопечатни книги и архиви на Българската православна църква. **14**

НОВИ снимки и документи за Джорджо Момчев и неговото семейство от фондовете на Търновския музей. // *Известия* на Ист. музей – Дряново : Докл. от Нац. науч. конф. „Епохи, личности, памет“, 29 – 30 ноем. 2022 г., 2, 2023, 87 – 103. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 103.

В съавт. с: Димитър Харбалиев.

Представя новопостъпило дарение от снимки и документи за Джорджо Момчев и неговите наследници – дъщерята Тодорка Бурмова и внукът Георги Бурмов във фондовете на Регионален исторически музей – Велико Търново. **15**

НОВИ щрихи към портрета на Марин Станчев – съратник на Васил Левски. // *Васил* Левски, българските възрожденци и техните музеи : Материали от нац. науч. конф., посветена на 85 г. от създаването на музея на Апостола в Карлово, проведена но 18 – 19 ноем. 2022 г. – София ; Карлово, 2023, 51 – 61 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 60 – 61. – (Нови документи и изследвания ; 3).

Първи опит за написване на биография на Марин Станчев от Лясковец – съратник на Васил Левски и комитетски деец. Анализира кратките животописни бележки на Димо Минев и Димитър Мантов. Конкретни приноси за историческите проучвания на живота и дейността на Марин Станчев съдържат „биографичните бележки" на неговия внук Сава Станчев, които са отложени в Държавен архив – Велико Търново. **16**

СВИДЕТЕЛСТВА за посещението на султан Абдул Меджид I в Търново през 1846 година. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 155 – 164. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 162 – 163.

Посещението на султан Абдул Меджид I (1839 – 1861 г.) в Търново на 14 май 1846 г. оставя траен отпечатък в съзнанието на местното население. Настоящото изследване се позовава на спомените на възрожденският търговец, политик и кмет на Варна – Янко Славчев, на събраните бележки от търновският художник и учител Недялко Каранешев и на творчеството на възрожденският учител, просветител и книгоиздател хаджи Найден Йоанович от Татар Пазарджик. Всички автори са категорични, че основната цел на имперската визита е контрол върху практическото приложение на прокламираните реформи от 1839 г. в административната, стопанската и социалната сфера. **17**

СЪГЛАСИТЕЛНО писмо на мутафчийския еснаф в Търново от 6 ноември 1872 г. // *История,* 2023, № 4, 366 – 384 : с ил., 3 прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 381 – 384.

Съгласителното писмо на мутафчийския еснаф в Търново от 6 ноември 1872 г. представлява договор (споразумение) между членовете на управителното тяло, скрепено с техните подписи, печати и пръстови отпечатъци за спазване на определени клаузи, като неразделна част от устава (законника) и правилника на корпоративната организация.

Анализът на запазените ръкописни текстове на български език дава отговор на редица въпроси, свързани със социалния статус и имуществено състояние на представителите на мутафчийския еснаф, степента на образованост и грамотност, членският състав и участието на майстори занаятчии от близки населени места в сдружението. **18**

ИНДУСТРИАЛЕЦЪТ Стефан Пипев – променлив успех и трудни решения в кризисно време. // *Известия* на Центъра за стопанско-исторически изследвания : Бариери пред стопанското развитие в историческа перспектива, 9, 2024, 400 – 409. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 408 – 409.

Акцентите в изследването са поставени в периода 1907 г. до 1927 г., когато стопанският предприемач Стефан Пипев ръководи самостоятелно и в съдружие създадената от братя Прошек пивоварна индустрия. Той съумява да запази относителен растеж на производството и да извърши редица модернизации с въвеждане на нови технологии. Неговото управление съвпада с множество кризи – жестока конкуренция сред производителите на бира, обявени фалити, увеличен акциз върху пивото, стопанска разруха в следствие на Балканската, Междусъюзническата и Първата световна войни. **19**

ПАМЕТ за Апостола: Духовните връзки на Мерсия Макдермот с Търновския край. // *Васил* Левски : Памет за Апостола : Материали от нац. науч. конф., проведена на 23 – 24 ноем. 2023 г. в Карлово и посветена на 100 г. от създаването на Народен комитет „Васил Левски“ и 90 г. от възстановяването на родната къща на Апостола. – София ; Карлово, 2024, 269 – 278 : с прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 275. – (Нови документи и изследвания ; 4).

Представя посещенията на английската писателка Мерсия Макдермот във Велико Търново и близките селища в периода от 1974 г. до 1987 г., по повод годишнини от рождението или гибелта на Васил Левски. Анализирана е нейната кореспонденция с интелектуалци, краеведи и читалищни дейци – отложена в Държавния архив във Велико Търново, в личните фондове на Иван Коларов от с. Драганово и Йордан Димитров от с. Арбанаси. **20**

ПЕЧАТ на Търновската махала Марно поле. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 269 – 276 : с прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 274.

Печат на търновската махала Марно поле от 1877 г. се съхранява като графичен отпечатък върху документ в личния архивен фонд на Недялко Константинов Каранешев в Български исторически архив в София и до момента не е бил обект на научна публикация. Графичният отпечатък дава нова информация за статута, демографският облик и наименованието на махалата Марно поле – разположена извън пределите на старата столица до 1927 г., когато официално е включена в градската квартална мрежа. **21**

„ПОСТАНОВЛЕНИЯТА на 19 май 1875 г." – нов устав или модерен прочит на революционните възгледи на Васил Левски от 1872 г. // [*Сто* и петдесет] 150 години безсмъртие : Васил Левски, революцията и бъдещият свят. – София, 2024, 162 – 178 : с прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 174.

Представя и анализира „Постановленията на 19 май 1875 г." – документ, изготвен от Търновското средно дружество „Асен". Предложеният революционен устав развива прогресивните идеи, останали в зародиш още в края на 1872 г. преди гибелта на Васил Левски и осъвременява стари тези, поставени в контекста на Новото време. **22**

СТОПАНСКИТЕ инициативи на Георги поп Симеонов от Арбанаси. // *Дни* на науката 2024 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново 7 ноем. 2024 г., посветена на 145-годишнината от Освобождението на България – създаването на новата българска държава през 1879 г. – Велико Търново, 2024, 74 – 82. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 81 – 82.

Представя търговската дейност на арбанашкият първенец Георги поп Симеонов в периода 1811 – 1869 г. Информация за стопанските инициативи се открива в личния му фонд, отложен в Български исторически архив в София. **23**

ХАНЪТ на Хаджи Николи във Велико Търново – традиции и иновации. // *Известия* на Ист. музей – Дряново : Нац. конф. „Епохи, личности, памет“, 5 – 6 окт. 2023 г., 3, 2024, 314 – 321 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 320.

Ханът на хаджи Николи Минчев във Велико Търново е един от архитектурните шедьоври на майстор Колю Фичето. Изследването предлага кратък исторически преглед, проследява етапите около изграждането му, функционирането и адаптирането в цялостния архитектурен ансамбъл на възрожденско Търново. Проектите за възобновяване, преустройство и социализация на възрожденската сграда от Освобождението до наши дни са неизменна част от проучването. Поставен е акцент върху съвременната реализация на търговския хан като културен център, място за отдих и кулинарни удоволствия. **24**

БЛАГОДЕТЕЛИ за православието: Нови данни за строежа на Къпиновския манастир „Св. Николай Чудотворец“ 1855 – 1856. // *Известия* на Института за исторически изследвания при БАН : Традиции и модерност: българското общество през „дългия XIX век“, 40, 2025, 398 – 409. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 408 – 409.

Подробният анализ на сметководната книга на Къпиновския манастир от 1855 – 1856 г. добавя неизвестни до момента щрихи към историята на светата обител и в същото време отразява зараждащата се нова тенденция в стопанската и социалната сфера на българското общество – благотворителност в защита на православието. **25**

БЪЛГАРСКИТЕ предприемачи и политическата ситуация на Балканите през 50-те – 70-те г. на XIX век. // *Известия* на Центъра за стопанско-исторически изследвания : Войни, революции, несигурност, 10, 2025, 185 – 198. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 194 – 198.

Анализира научните постижения в сферата на теоретичното предприемачество и проследява до каква степен отделните характеристики и дефиниции се вписват и кореспондират с дейността на българските предприемачи през 50-те – 70-те години на XIX в., поставени в условия на кризи, войни и социални трансформации. **26**

ГРАДСКАТА икономика в българските земи през XIX в. // *Стопанска* история на българите в Османската империя XV в. – началото на XX в. : Т. 2. Българите в стопанския живот на Османската империя през XIX и началото на XX в. – София, 2025, 231 – 286 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 276 – 286. **27**

ДОКУМЕНТАЛНО наследство на Христо Ботев и неговото семейство от фондовете на Регионален исторически музей – Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 245 – 257 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 248. **28**

КЪМ ИСТОРИЯТА на „Типографията“ на Любен Каравелов. // *С* перо и меч за свобода и независимост : Сб. докл. от Нац. науч. конф., посветена на 190 г. от рождението на Любен Каравелов. – София, 2025, 92 – 101. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 99 – 101.

Представя приносът на Любен Каравелов за книгопечатането в Търново, в първите години след Освобождението – от края на 1879 г. до средата на 1879 г. В основата на проучването стои дневникът на Панайот Типографов – първи управител на Каравеловата печатница в старата столица. **29**

МОДЕРНАТА търговска култура на българите през XVIII – XIX век. // *Стопанска* история на българите в Османската империя XV в. – началото на XX в. : Т. 2. Българите в стопанския живот на Османската империя през XIX и началото на XX в. – София, 2025, 371 – 432 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 424 – 432.

В съавт. с: Иван Русев. **30**

НОВИ щрихи към историята на комитетската мрежа в българските земи 1869 – 1875. // *Васил* Левски, българската емиграция и Освобождението на България : Материали от нац. науч. конф., проведена на 21 – 22 ноем. 2024 г. в Карлово. – София ; Карлово, 2025, 164 –

174 : с прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 169. – (Нови документи и изследвания ; 5).

Анализира нов документ „Свидетелство“ за дейността на Марин Станчев, съставен от Марин Цонзаров през 1902 г., постъпил като дарение в Търновския музей през 2023 г. Документът съдържа информация за подготвяните бунтовни чети в Търновско през 1867 г., за контактите на комитета в Лясковец с дейците на БРЦК в Букурещ и възстановяването на комитетската мрежа от 1873 – 1875 г. **31**

ПО СЛЕДИТЕ на времето: Славейковият род и Велико Търново. // *Слово,* памет, личност : Юб. сб. по повод 70-тата год. на д-р Иван Александров. – Велико Търново, 2025, 29 – 36.

Представя запазени места на памет за Славейковия род в Търново – музеи, църкви, паметници. **32**

NETWORKS and Mechanisms of Influence in the Ottoman Empire during the 19th century: From the Economic and Social Practices of Tarnovo Merchants. // *Regional* Networks in Context. Economy and Trade in the Lower Danube Balkans of the 19th Century / Edited by Maria Baramova, Plamen Mitev, Ivan Parvev. – Berlin, 2023, 67 – 82.

Представя изградените мрежи и механизми на влияние и въздействие на търновските търговци през XIX в. в стопанската и социалната сфера. Взаимното проникване и разширяване на периметъра за действие ги отвежда до нови позиции в обществените и държавните институции в империята. **33**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър

Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 37, 2022 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2022. – 320 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

БИБЛИОТЕКА : Списание за библиотечни и информационни науки, книгознание и литературна история / Гл. ред. Ивета Рашева ; Ред. Вера Бонева и др. – София : НБКМ, 2025.

Други ред.: Васил Загоров, Калина Иванова, Красимира Александрова, Радослав Спасов, Светла Атанасова, Християн Атанасов, Бояна Минчева, Ваня Аврамова, Ивайла Богданова, Мария Бранкова, Силвия Найденова. **34**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

Борисова, Наталия Цветанова

Родена на 8 август 1973 г. в гр. Велико Търново. През 1997 г. завършва Техникум по полиграфия и фотография „Юлиус Фучик“, София. Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2016 г. От 2017 г. е фондохранител в отдел „Фондове и научен архив“.

Студии, статии и научни съобщения

ТЕХНИЧЕСКИ подходи при дигитализацията на стари фотоси в музейна среда. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура“, 23 – 24.09.2021 г., 7, 2023, 325 – 336, 381 – 384. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 336.

В съавт. с: Пламен Събев.

КЪМ историята на църквата „Света Параскева“ в село Беляковец. // *Дни* на науката 2024 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново 7 ноем. 2024 г., посветена на 145-годишнината от Освобождението на България – създаването на новата българска държава през 1879 г. – Велико Търново, 2024, 115 – 128 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 125 – 126.

В съавт. с: Теменуга Георгиева.

СЪВРЕМЕННИ технологии и методи за заснимане на разкрити икони от църквите в град Лясковец. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и

тревненци в нац. история и култура“, 26 – 27.10.2023 г.: 60 г. от създаването на Специализиран музей за резбарско и зографско изкуство – гр. Трявна, 8, 2024, 118 – 126, 641 – 648. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 126.

В съавт. с: Пламен Събев.

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Ботева, Станислава Миланова

Родена на 9 април 1973 г. в гр. Бургас. През 1996 г. завършва магистърска степен по история и география във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2005 г. като уредник в отдел „Нова и най-нова история“. От 2015 г. е уредник в отдел „Административен“, от 2022 г. – в отдел „Фондове и научен архив“.

Студии, статии и научни съобщения

АЛБУМ за създаване на стенописите в Търновския музей през 1961 г. : Визуалният и писаният разказ на един фотограф. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 205 – 226, 308 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 213 – 102.

Представя албум с фотографии на Петър Тарасенко, документиращ създаването на стенописите в Търновския музей през 1961 г. Чрез анализа на визуалния и писмения разказ авторът проследява творческия процес по изграждането на стенописите и разкрива тяхното значение за историята на музея и културната памет на Велико Търново. **35**

ПЛАКЕТ „Св. св. Кирил и Методий“ на Президента на Република България – знак на признание към Великотърновския исторически музей. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 219 – 228, 316 : с ил., прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 225.

Представя удостояването на Регионален исторически музей – Велико Търново с плакет „Св. св. Кирил и Методий“ от президента на Република България през 2022 г. като

признание за приноса на музея към опазването, изследването и популяризирането на българското културно-историческо наследство. Разгледани са обстоятелствата около връчването на отличието, неговото значение за институцията и мястото му в историята на музея. **36**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗСЛЕДВАНИЯ и публикации на музейните специалисти 2016 – 2020 : Биобиблиографски справочник / Състав. Станислава Ботева ; Библиогр. ред. Анастасия Радева. – Велико Търново : Фабер, 2021, 128 с. **37**

КНИГООБМЕН на Регионален исторически музей – Велико Търново за 2020 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 259 – 266. **38**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 37, 2022 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2022. – 320 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

КНИГООБМЕН на Регионален исторически музей – Велико Търново за 2021 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 273 – 279. **39**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

КНИГООБМЕН на Регионален исторически музей – Велико Търново за 2022 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 214 – 223. **40**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

КНИГООБМЕН на Регионален исторически музей – Велико Търново за 2023 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 341 – 349. **41**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

КНИГООБМЕН на Регионален исторически музей – Велико Търново за 2024 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 305 – 313. **42**

д-р Бояджиев, Симеон Станиславов

Роден на 2 февруари 1990 г. в гр. Варна. През 2013 г. завършва бакалавърска степен по история и чужд език, през 2014 г. – магистърска степен по европейска цивилизация, антично и средновековно наследство във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 2019 г. като екскурзовод. През 2022 г. придобива образователна и научна степен доктор по средновековна обща история. От 2024 г. е уредник в отдел „Нова и най-нова история“, от 2026 г. – в отдел „Фондове и научен архив“.

Студии, статии и научни съобщения

ЗА византийският принос в развитието на средновековната медицина. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 137 – 152. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 150 – 151. **43**

Боянкинска, Боряна Денчева

Родена на 20 юни 1963 г. в гр. Велико Търново. През 1986 г. завършва магистърска степен по история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната ѝ дейност в музея започва през 1999 г. От 2005 г. е уредник в отдел „Нова и най-нова история“, от 2015 г. – в отдел „Фондове и научен архив“. Работи в музея до юни 2026 г.

Съставителство и редакторска дейност

ДАРИТЕЛИ и дарения [на Регионален исторически музей – Велико Търново] 2020 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 267 – 268. **44**

ДАРИТЕЛИ и дарения [на Регионален исторически музей – Велико Търново] 2021 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 280 – 281. **45**

ДАРИТЕЛИ и дарения [на Регионален исторически музей – Велико Търново] 2022 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 224. **46**

ДАРИТЕЛИ и дарения [на Регионален исторически музей – Велико Търново] 2023 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 350 – 351. **47**

ДАРИТЕЛИ и дарения [на Регионален исторически музей – Велико Търново] 2024 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 314 – 315. **48**

проф. д-р Вачев, Хитко Стефанов

Роден на 14 септември 1959 г. в гр. Горна Оряховица, Великотърновска област. През 1985 г. завършва история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 1985 г. като уредник в отдел „Археология“ (късно средновековие). От 1991 г. последователно е научен сътрудник III ст. и II ст., от 1999 г. – научен сътрудник I ст. През 1998 г. придобива образователна и научна степен доктор по археология. Доцент от 2011 г., професор от 2013 г.

Монографии

КАТОЛИЧЕСКИ църкви и некрополи в българските земи през XV – XVII век = Catholic churches and necropolises in the Bulgarian lands in the 15th-17th centuries. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 224 с. : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 169 – 174.

ISBN 978-619-00-1306-8

Рец.: Петракиев, Илиян. Хитко Вачев. Католически църкви и некрополи в българските земи през XV – XVII век. Велико Търново, издателство „Фабер“, 2021, 233 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 263 – 266.

49

ЦЪРКВАТА „Св. Димитър“ в Арбанаси = St. Dimiter's Church in Arbanassi / Хитко Вачев, Илиян Петракиев ; Ред. Живка Радева. – Велико Търново : Фабер, 2021 г. – 172 с. : с цв. ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 155 – 164.

В съавт. с: Илиян Петракиев.

ISBN 978-619-00-1411-9

Рец.: Дерменджиев, Евгени. Хитко Вачев, Илиян Петракиев. Църквата „Св. Димитър“ в Арбанаси. Велико Търново, издателство „Фабер“, 2021, 106 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 259 – 262. **50**

СРЕДНОВЕКОВНИЯТ манастир „Св. Равноапостоли Петър и Павел“ във Велико Търново и неговите съкровища / Николай Овчаров, Хитко Вачев ; Фотогр. Наталия Борисова. – София : Уникарт, 2023. – 120 с. : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 77 – 85.

В съавт. с: Николай Овчаров.

ISBN 978-619-7629-14-9

Рец.: Събев, Пламен. Николай Овчаров, Хитко Вачев. Средновековният манастир „Св. равноапостоли Петър и Павел“ във Велико Търново и неговите съкровища. София, издателство „Unicart“, 2023, 119 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 197 – 201. Библиогр. с. 201. **51**

ЦЪРКОВНО строителство и архитектура в българските земи през XV – XVIII в. / Фотогр. Ангел Ангелов, Наталия Борисова. – Велико Търново : Фабер, 2023 г. – 472 с. : с цв. ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. след отд. гл.

ISBN 978-619-00-1681-6

Рец.: Мутафова, Красимира. Хитко Вачев. Църковно строителство и архитектура в българските земи през XV – XVIII в. Велико Търново, издателство „Фабер“, 2023, 472 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 317 – 331. Библиогр.: с. 329 – 331. **52**

Студии, статии и научни съобщения

ЗА мястото и ролята на жените в обществено-икономическия живот в Арбанаси през XVII – XIX век. = On the place and role of women in the socio-economic life in Arbanasi in the 17th – 19th centuries. // *Известия* на Нац. ист. музей : Юб. сб. Бони Петрунова, 33, 2021, 315 – 339 : с ил. Библиогр. под линия. **53**

КТИТОРИ и храмове в българските земи през ранните векове на османското владичество. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 60-годишнината на проф. д-р Андрей Андреев, 5, 2021, 109 – 131 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 122 – 131. **54**

МАНАСТИРЪТ „Св. Йоан Продром“ („Св. Яни“) в Ахтопол в светлината на новите археологически проучвания : Предварително съобщение = The monastery of St. John Prodromos Sveti Yani in Ahtopol in the light of a new archaeological research : Preliminary message. // *Известия* на Нац. ист. музей : Юб. сб. Николай Марков, 34, 2022, 192 – 212 : с ил., к., сх. Библиогр. под линия.

В съавт. с: Бони Петрунова. **55**

МИТРОПОЛИТСКИ и епископски храмове и резиденции в българските земи през XV – XVIII век. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Пламен Павлов, 6, 2022, 334 – 367. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 358 – 367. **56**

ЕДИН или два манастира? : За локализацията и вида на обителите, свързани със св. Теодосий Търновски и св. Патриарх Евтимий = One or Two Monasteries? : On the Location and Type of the Monasteries Associated with St. Theodosius of Tarnovo and St. Patriarch Euthymius. // *Известия* на Нац. ист. музей : Юб. сб. 50 г. Нац. ист. музей, 36, 2023, 433 – 452. Библиогр. под линия. **57**

ОПИТ за интерпретация на гробове № 1 и № 9 от църквата на манастира „Св. Йоан Продром“ („Св. Яни“) в Ахтопол = An attempt to interpret graves Nos. 1 and 9 from the church of St. John Prodromos Monastery Sveti Yani in Ahtopol. // *Известия* на Нац. ист. музей, 35, 2023, 170 – 184 : с ил. Библиогр. под линия.

В съавт. с: Бони Петрунова. **58**

Археологически открития и разкопки

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ проучвания на средновековен манастир „Успение на Св. Богородица“, ранновизантийска базилика и тракийски некропол във Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 2. – София, 2021, 1020 – 1025 : с ил. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Илиян Петракиев. **59**

СРЕДНОВЕКОВЕН манастир „Св. Йоан Продром“, Ахтопол. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 2. – София, 2021, 1194 – 1197 : с ил. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Бони Петрунова. **60**

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ разкопки на средновековен манастир „Успение на Св. Богородица“, ранновизантийска базилика и тракийски некропол във Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 2. – София, 2022, 984 – 987 : с ил. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Илиян Петракиев, Надежда Атанасова. **61**

СРЕДНОВЕКОВЕН манастир „Св. Йоан Продром“, Ахтопол. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 2. – София, 2022, 1132 – 1135 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 1134.

В съавт. с: Бони Петрунова, Петранка Неделчева, Елена Ендарова. **62**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева,

Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

доц. д-р Владкова-Байчева, Павлина Димитрова

Родена на 27 май 1956 г. в гр. Дряново, Габровска област. През 1978 г. завършва история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната ѝ дейност в музея започва през 1980 г. като уредник и научен сътрудник III ст. в отдел „Археология" (античност). От 1991 г. е завеждащ отдел „Археология". В периода 2006 – 2007 г. е и.д. директор на РИМ – Велико Търново. От 2006 г. е научен сътрудник I ст. През 2006 г. придобива образователна и научна степен доктор по археология (вкл. нумизматика, епиграфика, палеография). Доцент от 2011 г. Работи в музея до октомври 2021 г. Починала на 23 юни 2026 г.

Монографии

NICOPOLIS ad Istrum : Централният площад на римския град : Археологически проучвания 1987 – 2017. – Велико Търново : ДАР-РХ, 2021. – 487 с. : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 447 – 454.

ISBN 978-954-9489-82-8 **63**

NOVAE : Резиденцията на Теодерих Велики : Исторически и археологически данни за присъствието на готите в ранновизантийския град и неговата околност = Novae : The residence of Theoderic the Great : Historical and archaeological data on the presence of the Goths in the early Byzantine city and its surroundings. – Велико Търново : ДАР-РХ, 2023. – 80 : с ил. Библиогр.: с. 59 – 60.

ISBN 978-954-9489-00-2 **64**

NOVAE : Сектор VIII A : Сгради extra muros : Т. 1. Жилищна сграда, некропол и базилика от ранновинтийската епоха. – Велико Търново : ДАР-РХ, 2023. – 231 с. : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 193 – 200.

ISBN 978-954-9489-95-8 **65**

NOVAE : Сектор VIII A : Сгради extra muros : Т. 2. Комплексите през римската и късноантичната епохи. – Велико Търново : ДАР-РХ, 2025. – 371 с. : с цв. ил., сх., пл. Рез. на англ. ез. ил. Библиогр.: с. 351 – 356.

ISBN 078-619-7763-02-7 **66**

Студии, статии и научни съобщения

NICOPOLIS ad Istrum: за функциите на някои сгради и помещения, разположени на форума на града. // *Известия* на Нац. арх. институт : In memoriam Theophili Ivanov : По случай 100-годишнината от рождението му, 48, 2021, 183 – 196 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 195. **67**

САМОСТОЯТЕЛНИ кули западно от Novae. // *Laurea :* Изс. и материали в чест на 80-та годишнина на доц. д-р Владимир Попов. – Велико Търново, 2021, 199 – 210 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 200 – 201. **68**

DIVINITES en argile : terre cuite, des centres de production de Boutovo et Pavlikéni, province Basse Mésie. // *Богове* и хора : Междунар. конф., Варна, 18 – 20 септ. 2008 = Gods and humans : International conference, Varna, 18th – 20th September 2008. – Варна, 2025, 223 – 243 : с ил. Рез. на бълг. ез. Библиогр.: с. 240 – 242. – (Acta musei varnaensis ; 9).

В Античните производствени центрове край съвременните села Бутово и Павликени, попадащи в западната част от административната територия на римския град Никополис ад Иструм, са открити разнообразни по вид, форма, размери и предназначение теракоти, изобразяващи божества от

римския пантеон. Голяма част от тях, като оброчни паметници, са били част от интериора на многобройните светилища в региона и в по-отдалечени места като римския военен лагер Нове при Свищов и градския център Никополис. Откритите калъпи от глина категорично доказват местното производство и предназначението на стравнително евтината стока за пазара. **69**

EXTRA muros buildings in Novae: construction ceramics. // *Nuns* decet caput impedire mytro : Studies Dedicated to Professor Piotr Dyczek on the Occasion of His 65th Birthday. – Warsaw, 2021, 55 – 80 : с ил. Рез. на бълг. ез. Библиогр.: с. 78 – 80.

Най-масовият разкрит материал при проучването на комплексите extra muros западно от римския лагер Нове край Свищов, е строителната керамика. Разгледано е в детайли нейното използване в градежи, отоплителни съоръжения (стенни и подови хипокаусти), канализация и водопроводи, покривни елементи, басейни, гробни съоръжения. Графитите и печатите върху някои от артефактите позволяват прецизна датировка, полезна както за изясняване на стратиграфията на проучвания сектор, така и служат за аналогии при откриването на подобни елементи, откривани при дългогодишните разкопки на военни, жилищни и църковни сгради в лагера и по-късния ранновизантийски град Нове. **70**

ON THE CULT of Apollo, Diana and Minerva in Legionary Camp Novae. // *Novae* : Studies and Materials, 8, 2022, 129 – 140 : с ил. Рез. на бълг. ез. Библиогр.: с. 137.

Култът към Аполон, Диана и Минерва, според разкритите епиграфски паметници, не е сред най-популярните в Нове. В последните години, при археологическите проучвания на комплекса extra muros западно от римския лагер Нове край Свищов, са открити надписи, посветени както на отделните божества, така и на трите заедно, което се среща за пръв път в провинциите Мизия – Горна и Долна, Тракия и Дакия. Вероятно почитта към тях е отдавана в един храм, ситуиран недалеч от мястото на откриването на паметниците. **71**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

д-р Врежаков, Емил Огнянов

Роден на 10 февруари 1988 г. в гр. Враца. През 2012 г. завършва бакалавърска степен по история, през 2013 г. – магистърска степен по история на дипломацията във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната му дейност в музея започва през 2014 г. като уредник в отдел „Фондове и научен архив", от 2015 г. – в отдел „Нова и най–нова история". През март 2020 г. придобива образователна и научна степен доктор по нова и най-нова обща история. От април 2026 г. е директор на Исторически музей – Горна Оряховица.

Студии, статии и научни съобщения

АМЕРИКАНСКАТА мечта на Стоян Делинешев от село Драганово, Великотърновска област. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 211 – 218, 314 – 315 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 215. **72**

ПИСМО от дипломатическото агентство в Санкт Петербург до военния министър полк. Паприков от 20 май 1899 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 267 – 275 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 271. **73**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

гл. ас. д-р Вълев, Илия Желязков

Роден на 4 юни 1985 г. в град Димитровград. През 2009 г. завършва магистърска степен по етнология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната му дейност в музея започва през 2015 г. като уредник в отдел „Етнография". През 2016 г. придобива образователна и научна степен доктор по етнология. От декември 2022 г. е главен асистент в Националния етнографски музей, част от Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН.

Студии, статии и научни съобщения

„ЩОМ е мокро, значи е чисто!..." : Войникът и грижата за личната и общата хигиена в казармата през социализма. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий" : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Мария Иванова, 3, 2019, 243 – 268 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 258 – 260. **74**

ВОЕННАТА клетва като част от календарната празнична система на българите през социализма. // *В дирята* на засята бразда : Юб. етногр. сб. в чест на доц. д-р Маргарита Василева / Състав. Еля Цанева. – София, 2021, 297 – 307. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 307. **75**

ИСТОРИЧЕСКИТЕ възстановки – динамика, статика, масовка: три роли, шест преживявания, един въпрос. // *Българска* етнология, 2021, № 3, с. 403 – 428 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 426 – 427. **76**

ЗА ЕДНА друга страна на военната служба – Българската армия като „спасител“ : предварителни резултати. // *Бедствията* : Антропологичният поглед : сб. докл. от Междунар. конф. „Етнография на бедствията“, София, 11 – 12 май 2021 г. = The disasters : The anthropological view: proceedings of the International Conference „Ethnography of Disasters“, Sofia, May 11 – 12, 2021. – София, 2022, 66 – 79. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 78 – 79. **77**

Съставителство и редакторска дейност

ГОДИШНИК на Историческия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Мария Иванова, 3, 2019 / Гл. ред. Николай Кънев ; Зам. гл. ред. Пламен Павлов ; Ред. секр. Момчил Младенов ; Чл.: Васил Гюзелев и др. ; Отг. ред.: Стефан Йорданов и др. ; Рец.: Людмил Спасов, Христо Глушков. – Велико Търново : Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2019. – 456 с. : с ил.

Други чл.: Милко Палангурски, Петко Петков, Румен Янков, Мария Иванова.

Други отг. ред.: Илияна Ганчева-Акдаг, Илия Вълев, Диана Мъглова. **78**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

д-р Ганева, Пламена Петрова

Родена на 17 юни 1972 г. в гр. Димитровград. През 1998 г. завършва магистърска степен по педагогика на изобразителното изкуство (живопис) във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. През 2023 г. придобива образователна и научна степен доктор по изкуствознание и изобразително изкуство към катедра „Църковни изкуства“, Православен Богословски факултет, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2023 г. като помощник-реставратор в Лаборатория за консервация и реставрация, от 2025 г. е реставратор.

Студии, статии и научни съобщения

КОЛАНЕН накит от фонда на Регионален исторически музей – Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 231 – 244, 341 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 238 – 239. **79**

Георгиев, Александар

Роден на 4 юни 1983 г. в село Църнощица, община Босилеград, Република Сърбия (Западни български покрайнини). През 2007 г. завършва бакалавърска степен по история, през 2008 г. – магистърска степен по обща история, нова и най-нова история на Европа във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната му дейност в музея започва през 2022 г. От 2024 г. е уредник в отдел „Етнография".

Студии, статии и научни съобщения

ЗАПАДНИТЕ покрайнини във външната политика на България при управлението на Александър Цанков 1923 – 1926 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 301 – 308. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 307. **80**

ЗАПАДНИТЕ покрайнини и българо-югославските отношения 1919 – 1923 г. // *Западните* български покрайнини – история и перспективи : Т. 1. Сб. докл. от науч. конф., София, 8 ноем. 2024 г. – София, 2025, 121 – 132. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. **81**

д-р Георгиева Върбанова, Теменуга

Родена на 20 октомври 1965 г. в гр. Севлиево, Габровска област. През 1990 г. завършва магистърска степен по история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2001 г. като екскурзовод. През 2012 г. придобива образователна и научна степен доктор по етнография. От 2020 г. е главен уредник и завеждащ отдел „Връзки с обществеността“.

Студии, статии и научни съобщения

ЗА някои особености в устройството на католическите некрополи в Южна Франция. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Мария Иванова, 3, 2019, 215 – 224 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 223.

DOI: https://doi.org/10.54664/HMFN6927 **82**

СВЕТИ Спиридон Чудотворец – покровителят на занаятчиите. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Мария Иванова, 3, 2019, 125 – 136. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 134 – 136.

DOI: https://doi.org/10.54664/TKXG1923 **83**

БЛАГОДЕТЕЛНАТА дейност на абаджийския еснаф в Търново през втората и третата четвърт на XIX век. // *Дни* на науката 2020 : Сб. докл. от науч. конф. на СУБ – Велико Търново, посветена на 150 г. от създаването на

Българската екзархия и на 80 г. от възвръщането на Южна Добруджа към България, проведена на 29 окт. 2020 г. – Велико Търново, 2021, 104 – 114. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 113 – 114. **84**

„ЕСНАФ без служба не е еснаф“ : Фолклорни източници за избора на еснафски патрон и свети покровител. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 129 – 159. Библиогр.: с. 153 – 158. **85**

КЪМ историята на абаджийството в Търново. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура“, 23 – 24.09.2021 г., 7, 2023, 105 – 127. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 123 – 126. **86**

ЕДНА неизвестна икона на тревненския зограф Захария Цанюв от църквата „Света Параскева“ в Беляковец. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура“, 26 – 27.10.2023 г. : 60 г. от създаването на Специализиран музей за резбарско и зографско изкуство – гр. Трявна, 8, 2024, 77 – 95, 629 – 633. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 94 – 95. **87**

КЪМ историята на църквата „Света Параскева“ в село Беляковец. // *Дни* на науката 2024 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново 7 ноем. 2024 г., посветена на 145-годишнината от Освобождението на България – създаването на новата българска държава през 1879 г. – Велико Търново, 2024, 115 – 128 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 125 – 126.

В съавт. с: Наталия Борисова. **88**

ЗА абаджийството в Търново през ранното възраждане (XVIII в. – първата четвърт на XIX в.). // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 215 – 230. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 227 – 229. **89**

Съставителство и редакторска дейност

ХРОНИКА за дейността на Регионален исторически музей – Велико Търново през 2020 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 253 – 258. **90**

ХРОНИКА за дейността на Регионален исторически музей – Велико Търново през 2021 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 267 – 272. **91**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Дияна Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Дияна Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Дияна Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

д-р Гюлева-Дойчева, Жулиета Василева

Родена на 11 декември 1982 г. в гр. Горна Оряховица, Великотърновска област. През 2006 г. завършва магистърска степен по археология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. През 2014 г. придобива образователна и научна степен доктор по археология (средновековна българска археология). Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2016 г. като уредник в отдел „История на България XV – XIX в.“

Студии, статии и научни съобщения

ДИАЛОГЪТ между история и археология в проучването на османския период по примера на с. Иванча, Великотърновско. // *Балканите* – език, история, култура : Т. 7. Седма межд. науч. конф. Велико Търново, 14 – 16 ноем. 2019. – Велико Търново, 2021, 59 – 71 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 66 – 68.

В съавт. с: Деян Рабовянов.

Разглежда писмените и археологически сведения за дн. с. Иванча, общ. Полски Тръмбеш. Известно още като село Йованче, Йованча, Юванча, Ювaджа и др. през XV – XVII в.

DOI: https://doi.org/10.54664/CNXU6581 **92**

ЧИФТЕ хамам във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 105 – 127, 301 – 303 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 116 – 118.

Представя всички известни сведения за Чифте хамам във Велико Търново, известна още като Средната баня, от XVI в. до наши дни заедно с подробен архитектурен анализ. **93**

ХАМАМЪТ в Калофер – въпроси и предизвикателства. // *Сборник* в чест на 70-годишнината на проф. д-р Борис Д. Борисов : Проф. д-р Борис Борисов – ученици и приятели 2. – София, 2023, 337 – 351 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 350 – 351.

Представя строежа на хамам през XVIII – XIX в. в дн. гр. Калофер – селище с дервентджийски и вакъфски статут и християнско население, известно още като село Сушниче дербенд. **94**

Археологически открития и разкопки

СПАСИТЕЛНО археологическо проучване на обект № 1 – Дерманци 1 в м. Мечовото при с. Дерманци, общ. Луковит, обл. Ловеч. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 453 – 455 : с ил. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Пламен Дойчев. **95**

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 37, 2022 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2022. – 320 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

СБОРНИК в чест на 70-годишнината на проф. д-р Борис Д. Борисов : Проф. д-р Борис Борисов – ученици и приятели 2 / Състав., ред. кол. Борис Д. Борисов и др. – София [т.е. Велико Търново] : Фабер, 2023, 515 с. : с ил.

Ред. кол.: Жулиета Гюлева, Величка Мартинова, Генчо Димитров, Драгомир Марков. **96**

доц. д-р Дерменджиев, Евгени Антонов

Роден на 16 август 1969 г. в гр. Велико Търново. През 1998 г. завършва магистърска степен по археология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 1997 г. От 1998 г. е уредник, от 2006 г. – завеждащ отдел „Археология“. През 2007 г. придобива образователна и научна степен доктор по археология (вкл. нумизматика, епиграфика, палеографика). От 2009 г. е научен сътрудник I ст., от 2011 г. – главен асистент. Доцент от 2014 г.

Студии, статии и научни съобщения

ЦЪРКВАТА „Св. Петка“ в квартал „Асенов“ във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 19 – 62, 286 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 41 – 46.

За архитектурата, строителната периодизация, датировката, некропола, името и реконструкцията на църквата „Св. Петка“ във Велико Търново от първата четвърт на XIII в. до 1913 г. **97**

ТРАПЕЗАРИЯТА на Манастира при църква № 8 в цитаделата на хълма Трапезица в столичния Търновград. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 81 – 102, 299 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 91 – 93.

В съавт. с: Милена Станчева.

За архитектурата, строителната периодизация, датировката и реконструкцията на трапезарията на Манастира при църква № 8 в средновековната крепост на хълма Трапезица във Велико Търново от втората четвърт на XIII в. до края на XIV в. **98**

ЦЪРКВА в царския манастир „Св. Апостоли Петър и Павел“ в столичния Търновград. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 55 – 80, 298 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 69 – 72.

За архитектурата, датировката, некропола, името, функциите и реконструкцията на средновековна църква в двора на манастира „Св. Апостоли Петър и Павел“ във Велико Търново от XIII в. до края на XVI в. – началото на XVII в. **99**

СРЕДНОВЕКОВНАТА църква „Успение на Пресвета Богородица“ в квартал „Асенов“ във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 65 – 126, 248 – 249 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 100 – 107.

За архитектурата, строителната периодизация, датировката, некропола, името, функциите и реконструкцията на църквата „Успение на Пресвета Богородица“ във Велико Търново от средата на XIII в. до 1913 г. **100**

ГАЛЕРИЯТА на църквата „Св. Апостоли Петър и Павел“ във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 115 – 267, 374 – 392 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 205 – 215.

В съавт. с: Пламен Събев.

За архитектурата, строителната периодизация, стенописния календар, ктиторския надпис, датировката, функциите и реконструкцията на галерията на църквата „Св. Апостоли Петър и Павел“ във Велико Търново от втората четвърт на XIII в. до днес. **101**

АРХИТЕКТУРА, датировка и строителна периодизация на царската църква „Св. Апостоли Петър и Павел“ в столичния Търновград. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 29 – 150, 330 – 335 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 87 – 96.

За архитектурата, строителната периодизация, стенописите, датировката, функциите и реконструкцията на църквата „Св. Апостоли Петър и Павел“ във Велико Търново от втората четвърт на XIII в. до днес. **102**

NEW materials regarding the paintings and the architecture of a two rock churches and monasteries near city of Ruse, Bulgaria. // *XX* Congres des Etudes Byzantines. Collège de France, Sorbonne, 19 – 25 août 2001. III. Communications Libres. Pre-actes. – Paris, 2001, 352.

В съавт. с: Patrick Leqaque.

Представя нови данни за архитектурата и стенописите на „Съборената църква" и църквата „Св. Богородица" от скалната манастирска колония от XIII – XIV в. при село Иваново, област Русе. **103**

Археологически открития и разкопки

АРХЕОЛОГИЧЕСКО наблюдение на обект „Подмяна на съществуващи тласкателни водопроводи от помпена станция на с. Росица до с. Вишовград, общ. Павликени". // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 144 – 145 : с ил. Рез. на англ. ез. **104**

АРХЕОЛОГИЧЕСКО наблюдение на реконструкция на водопроводната мрежа в Павликени. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 142 – 143 : с ил. Рез. на англ. ез. **105**

АРХЕОЛОГИЧЕСКО наблюдение на улица „Михаил Кефалов" № 23, Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 145 – 146 : с ил. Рез. на англ. ез. **106**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян

Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Рецензии и отзиви

В отговор на едно мнение за „Болярските къщи“ в квартал „Асенов“ във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 227 – 250. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 248 – 250. **107**

Хитко ВАЧЕВ, Илиян Петракиев. Църквата „Св. Димитър“ в Арбанаси. Велико Търново, издателство „Фабер“, 2021, 106 с., с цв. ил.// *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 259 – 262. **108**

ЮБИЛЕЙНА изложба „Съхранените съкровища. 150 години музей във Велико Търново“. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 229 – 247, 317 – 320. **109**

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 37, 2022 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2022. – 320 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

НИКОЛОВ, Милен и др. Укрепеният проход с кула кладенец в Русокастро и строителната традиция в Средновековна Европа / Милен Николов, Николай Овчаров ; Науч. ред. Евгени Дерменджиев. – Бургас, 2023. – 191 с. : с цв. ил., черт., к. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. **110**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

Еленски, Недко Желев

Роден на 21 август 1963 г. в гр. Пловдив. През 1993 г. завършва магистърска степен по история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 1996 г. като уредник в отдел „Археология“ (праистория).

Студии, статии и научни съобщения

THE emergence and evolution of Neolithic cattle farming in southeastern Europe: New zooarchaeological and stable isotope data from Džuljunica-Smărdeš, in northeastern Bulgaria (ca. 6200–5500 cal. BCE). // *Journal* of Archaeological Science : Reports, 2021, 36, 1 – 14.

Other authors: Safoora Kamjan, Donna de Groene, Youri van den Hurk, Petar Zidarov, Nedko Elenski, William P. Patterson, Canan Çakırlar.

Изследва възникването и развитието на неолитното говедовъдство в Югоизточна Европа чрез нови археозоологически и изотопни данни от Джулюница-Смърдеш. На основата на анализа на животински останки и стабилни изотопи са реконструирани практиките на отглеждане и използване на едър рогат добитък, както и тяхното значение за ранните земеделски общности в региона.

DOI: https://doi.org/10.1016/j.jasrep.2021.102789 **111**

A genetic probe into the ancient and medieval history of Southern Europe and West Asia. // *Science,* 2022, 377 (6609), 940 – 950.

Other authors: Iosif Lazaridis, Songül Alpaslan-Roodenberg et al.

Представя мащабно генетично изследване на населението в Южна Европа и Западна Азия от бронзовата епоха до Средновековието, основано на анализ на древна ДНК. Резултатите разкриват както дългосрочна генетична приемственост в области като Анатолия, така и значителното влияние на миграции, свързани със славянски и тюркски групи, върху формирането на съвременните популации в региона. Авторът участва в международния изследователски екип с археологически материали и данни от български обекти, включени в генетичния анализ.

DOI: https://doi.org/10.1126/science.abq0755 **112**

ANCIENT DNA from Mesopotamia suggests distinct Pre-Pottery and Pottery Neolithic migrations into Anatolia. // *Science,* 2022, 377 (6609), 982 – 987.

Other authors: Iosif Lazaridis, Songül Alpaslan-Roodenberg et al.

Анализира древна ДНК от праисторически популации в Месопотамия и изследва тяхната роля в разпространението на неолитния начин на живот към Анатолия. Резултатите показват, че докерамичният и керамичният неолит са свързани с различни миграционни процеси и популационни движения, което разкрива по-сложна картина на неолитизацията в Близкия изток и Югозападна Азия. Авторът участва в международния изследователски екип с археологически материали и данни от български обекти, включени в генетичния анализ.

DOI: https://doi.org/10.1126/science.abq0762 **113**

THE genetic history of the Southern Arc: A bridge between West Asia and Europe. // *Science,* 2022, 377 (6609), 939.

Other authors: Iosif Lazaridis, Songül Alpaslan-Roodenberg et al.

Представя обзор на мащабно генетично изследване на древни популации от т. нар. „Южна дъга", регион, обхващащ Югоизточна Европа и Западна Азия. Чрез анализ на древна ДНК авторите проследяват миграциите и взаимодействията между населението на Европа и Западна Азия, като подчертават ключовата роля на този регион като коридор за културен и генетичен обмен през праисторията и ранната история. Авторът участва в международния изследователски

екип с археологически материали и данни от български обекти, включени в генетичния анализ.

DOI: https://doi.org/10.1126/science.abm4247 **114**

GOING into the wild: Hunting and fishing at the Early Neolithic site of Dzhulyunitsa-Smardesh. // *Hunting* and Fishing in the Neolithic and Eneolithic : Weapons, Techniques and Prey. – Oxford, 2024, 103 – 119.

Other authors: Nedko Elenski, Hristina Markova and Dragomir Markov.

Разглежда ролята на лова и риболова в стопанството на раннонеолитното селище Джулюница-Смърдеш чрез анализ на археозоологически материали и свързани с тях археологически находки. Резултатите показват, че наред със земеделието и животновъдството, експлоатацията на диви животински ресурси е продължила да има важно значение за изхранването и адаптацията на ранните земеделски общности.

DOI: https://doi.org/10.32028/9781789694666 **115**

Археологически открития и разкопки

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ проучвания на раннонеолитно селище Джулюница-Смърдеш, обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 181 – 184 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 183. **116**

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ проучвания на обект от късната праистория, бронзовата, желязната, късноантичната и средновековната епоха в землището на Чирпан. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 1. – София, 2022, 291 – 297 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 296.

В съавт. с: Петър Лещаков, Радослав Александров, Владислав Тодоров, Йорданка Илиева, Нанси Маринова, Данаил Огнянов. **117**

АРХЕОЛОГИЧЕСКО наблюдение на обект „Сграда „Старата митрополия“ във Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 1. – София, 2022, 181 – 182 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 183. **118**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

доц. д-р Косева-Тотева, Диана Тодорова

Родена на 11 ноември 1959 г. в гр. Велико Търново. През 1983 г. завършва графика във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната ѝ дейност в музея започва през 1983 г. като художник-реставратор в Лаборатория за консервация и реставрация. От 1991 г. е уредник, от 2006 г. – завеждащ отдел „Християнско изкуство", от 2007 г. – главен уредник. През 2015 г. придобива образователна и научна степен доктор по изкуствознание и изобразителни изкуства в Институт за изследване на изкуствата при БАН. Доцент от 2018 г.

Студии, статии и научни съобщения

СТЕНОПИСНАТА украса от църква № 23 на крепостта Трапезица във Велико Търново : Разкриване, топография, първоначална консервационна обработка. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 63 – 84, 287 – 293 : с ил., с табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 73. **119**

СТЕНОПИСНАТА украса от църква № 23 на крепостта Трапезица във Велико Търново : Част 2. Реставрация на сцените „Слизане в ада/Възкресение Христово" и „Жени мироносици на гроба Господен" // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 103 – 117, 300 – 304 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 110 – 111. **120**

РЕЗУЛТАТИ от микроразкопки на пет гроба от некропола на църква „Св. 40 мъченици" във Велико Търновно". // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 127 – 144, 250 – 266 : с ил., рис. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 135 – 137. **121**

ЩРИХ към иконографската програма в притвора на църква № 10 на Трапезица във Велико Търново : Сцената „Св. Мария Египетска приема причастие от Св. Зосима“. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 95 – 106, 370 – 372 : с ил., сх. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 101 – 103. **122**

ЗАМОНАШЕНА аристократка, основателка на обител в Ивановската монашеска колония. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 181 – 197, 339 : с ил., рис. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 187 – 189. **123**

СТЕНОПИСНАТА украса на църквите в средновековния град Трапезица. // *Средновековният* град Трапезица в светлината на новите археологически проучвания = The wall paintings of the churches in the medieval town of Trapezitsa. // The medieval town of Trapezitsa in the light of new archaeological research. – Велико Търново, 2025, 135 – 170 : с ил. Библиогр.: с. 268 – 296.

В съавт. с: Константин Тотев. **124**

ЦЪРКОВНА архитектура и християнска благодат в „славния град Трапезица“. // *Средновековният* град Трапезица в светлината на новите археологически проучвания = Church architecture and christian grace in the Glorious town of Trapezitsa. // The medieval town of Trapezitsa in the light of new archaeological research. – Велико Търново, 2025, 115 – 134 : с ил. Библиогр.: с. 268 – 296.

В съавт. с: Константин Тотев. **125**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

доц. д-р Петкова, Миглена Георгиева

Родена на 8 май 1973 г. в гр. Велико Търново. През 1996 г. завършва магистърска степен по история и география във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2007 г. като уредник в отдел „Фондове и научен архив“. През 2012 г. придобива образователна и научна степен доктор по етнография. От 2015 г. е главен уредник и завеждащ отдел „Фондове и научен архив“, както и и.д. завеждащ отдел „Етнография“. От 2018 г. е зам.-директор на РИМ – Велико Търново. Доцент от 2023 г.

Монографии

МЕСТНО знание и идентичност : Селищната памет на балканджиите от Килифаревския район в разкази, предания и легенди. – Велико Търново : Фабер, 2022, 232 с. : с ил., к., табл, заключение на анг. ез. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 171 – 180.

ISBN 978-619-00-1529-1

Рец.: Ненов, Николай. Рец. за: Миглена Петкова, Местно знание и идентичност. Селищната памет на балканджиите от Килифаревския район в разкази, предания и легенди. Издателство „Фабер“, Велико Търново, 2022, 232 с. // Дни на науката 2022 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СБУ – Велико Търново 4 ноем. 2022 г., посветена на 300 г. от рождението на Свети Паисий Хилендарски и 260 г. от написването на История славянобългарска. – Велико Търново : Фабер, 2022, 168 – 170. **126**

Студии, статии и научни съобщения

БАЛКАНЪТ и неговите „тайни“ : Локалната памет на балканджиите в разкази, предания и легенди. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Мария Иванова, 3, 2019, 149 – 161. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 160 – 161. **127**

„ОБЩУВАНЕ“ с наследство : Споделени практики на Регионален исторически музей – Велико Търново. // *Национална* среща „Добри практики : Съвременни форми за представяне и популяризиране на културното наследство. Предимства и недостатъци на музейните експозиции“, 2 – 4 окт. 2019 г., Бургас. – Бургас, 2019, 207 – 212 : с ил. Библиогр.: с. 210.

В съавт. с: Михаил Стойчев.

Представя съвременни подходи за общуване с публики чрез два продукта на РИМ – Велико Търново: инициативата „Музей в куфар“ и рубриката „Непознатото наследство“ (Из тайните на миналото). Основната ни цел е осигурявайки максимален достъп до ценностите в музейна и извън музейна среда, да осъществим непосредствено общуване с посетителите, като по този начин засилим интереса към културното наследство. **128**

„БОЛЯРСКАТА корона“ на невястата от Килифаревския регион. // *Етнология*, 2021, №12, 21 – 49 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 31 – 33.

Представя едно от най-колоритните невестински забраждания, разпространено по северните склонове на Средна Стара планина и по-специално в селищата на Балканската (Килифаревска) долина на р. Белица. Обект на проучване е „килифаревският“ сокай, който е красял балканджийката до средата на XX в. За основа на разработката служат сведенията, които дава информаторката Васила Стоянова Дочева, родена в Килифарево през 1949 г. Разказът ѝ е свързан с нейната майка, чиято сукманена носия със сокайно забраждане тя дарява на Регионалния исторически музей – Велико Търново. **129**

САКРАЛНИТЕ топоси на балканджиите от Килифаресвсия район – „места на памет“. // *Дни* на науката 2020 : Сб. докл. от науч. конф. на СУБ – Велико Търново, посветена на 150 г. от създаването на Българската екзархия и на 80 г. от възвръщането на Южна Добруджа към България, проведена на 29 окт. 2020 г. – Велико Търново, 2021, 95 – 103. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 1012 – 103. **130**

ТРАДИЦИОННИТЕ народни светилища – „места на памет“ : „Петровският кръст“ на село Димитровци, Великотърновско. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 189 – 194, 307 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 192 – 193. **131**

„КОКАЛАНСКАТА черква“ на махала Глутниците. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 189 – 195, 313 : с. ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 193 – 194.

В резултат на теренни проучвания през 2021–2022 г. в Тревненския Балкан беше локализирано непубликувано до този момент в научната литература оброчище, намиращо се в село Глутници. То е посветено на християнския празник Рождество на Пресвета Богородица. Настоящата статия представя резултатите от проучването на светилището и неговият маркер – каменен кръст, с декорация, надписи и датировка. На базата на събрания емпиричен материал се възстановява картината на обредните практики, изпълнявани при народното светилище, познато под името „кокаланска черква“. Едновременно с това се отчитат и неизбежните иновации, които съвременността налага. **132**

ХОДЕНЕ на Руманя : Гурбетчийските чети на момите-жътварки от Килифаревския район. // *Дни* на науката 2021 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново, посветена на 200 г. от рождението на Георги Стойков Раковски и 180 г. от рождението на Климент Браницки и Търновски (Васил Друмев). – Велико Търново, 2022, 118 – 123. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 122 – 123.

Представя резултатите от теренни проучвания в района на Килифаревския Балкан и по-специално селищата Въглевци, Вонеща вода, Райковци, Войнежа, Ивановци, свързани с практикуването на трудово-поминъчния обичай „Ходене на Руманя“. Изяснява се мястото на посочения вид сезонна миграция в системата на посветителските момински обичаи. За разработване на темата са използвани теренни материали – спомени на съвременници и техните наследници, а също така и изворов материал предоставен от групата за изворен фолклор „Балканци“ към Народно читалище „Просвета 1926 г.“ с. Вонеща вода. **133**

ОБЩУВАНЕ с наследство : Лазаровден на Самоводската чаршия [през 2022 г.]. // *Известия* на Рег. ист. музей – Русе, 27, 2023, 224 – 231 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 229.

През 2022 г. РИМ – Велико Търново, в партньорство с Детско юношески фолклорен ансамбъл „Българче“ и майсторите от Самоводската чаршия пресъздадоха обичая Лазаруване. По този начин се осъществи „общуване с наследство“ както сред самите участници, така и сред многобройната и разнородна публика. Идеята е тази инициатива да се превърне в традиция за всички, имащи отношение към културното наследство. **134**

ТРЯБВА да вярваш, за да се изцелиш! : Лечителката от с. Вонеща вода и нейната дарба. // *Годишник* на Рег. етн. музей – Пловдив, 8, 2023, 316 – 321 : с прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 321.

Изследване за народната лечителка Мария Цонева от с. Вонеща вода, община Велико Търново. Разкриват се мотивите, довели до практикуване на народната медицина, магическите ритуали, които изпълнява, тяхното значение и последици за хората, които търсят нейната помощ. Изяснява се същността на магическото мислене на народа ни, благодарение на което вярата в чудодейните способности на лечители, баячки и гадатели остава жива и днес, в съвременния практичен и високотехнологичен свят. **135**

ОТ килийното обучение до светското образование в с. Въглевци. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 309 – 316. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 315. **136**

САКРАЛНИТЕ пространства на балканджиите : По материали от теренни етнографски проучвания в Килифаревския район. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура“, 26 – 27.10.2023 г. : 60 г. от създаването на Специализиран музей за резбарско и зографско изкуство – гр. Трявна, 8, 2024, 532 – 543 : с ил., прил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия.

Представеният текст е част от проект, свързан с проследяване на културното овладяване на територията на Централния Балкан, в частност Килифаревския район. Отвоюването на „чуждото“ пространство е неизменно свързано с дейността на местните майстори-дюлгери, които създават маркери с различна символика – от жилището/дома, до християнския храм, притежаващ най-висока степен на сакрализация. Посочени са най-общо обредните практики, свързани с изграждане на нова къща и превръщането и в семеен дом. Разкрива се значението на енорийските църкви в старопланинските селища, ролята на местните майстори-дюлгери за тяхното изграждане и тревненските иконописци за обживяването им с иконостаси, икони, стенописи. **137**

„СВЕТАГО славнаго мученикомъ и чудотворец Георги…“ : Оброчището „Св. Георги“ в с. Миндя. // *Дни* на науката 2024 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново 7 ноем. 2024 г., посветена на 145-годишнината от Освобождението на България – създаването на новата българска държава през 1879 г. – Велико Търново, 2024, 83 – 89 : с ил, прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 87 – 88.

Представя традиционното народно светилище „Св. Георги“ в с. Миндя, община Велико Търново и обредността, свързана с него. **138**

„ДИШАЙ!“ : Апитерапията и нейното приложение от лечителите на с. Въглевци. // *Разказващият* човек и светът на фолклора : Сб., посветен на проф. д.ф.н. Албена Георгиева : Докл., изнесени на науч. конф., 24 и 25 окт. 2024 г., София. – София, 2025, 479 – 493 : с ил., прил. Библиогр.: с. 492 – 493.

Йордан и Иванка Братанови от Биологична пчелна ферма „Братанови“ – създатели на къщичка за дишане от кошер със стъклен дом за пчели в с. Въглевци, Великотърновско. **139**

НАРОДНИТЕ светилища на селата Семковци и Цонковци – съхранената памет на балканджиите. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 259 – 265, 342 : с ил, прил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 264. **140**

СЛАВНИЯТ град Трапезица – пре/откриване на наследството : Културологични метаморфози на паметта. // *Юбилеен* сб. в чест на 65-годишнината на проф. д. ист. н. Диана Радойнова. – Велико Търново, 2025, 265 – 276 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 273 – 275. **141**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 37, 2022 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2022. – 320 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

Петракиев, Илиян Петров

Роден на 23 август 1980 г. в гр. Губкин, Белгородска област, Русия. През 2004 г. завършва магистърска степен по археология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 2008 г. като компютърен оператор в отдел „Административен“. От 2022 г. е археолог в отдел „Археология“.

Монографии

ЦЪРКВАТА „Св. Димитър“ в Арбанаси = St. Dimiter's Church in Arbanassi / Хитко Вачев, Илиян Петракиев ; Ред. Живка Радева. – Велико Търново : Фабер, 2021 г. – 172 с. : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 155 – 164.

В съавт. с: Хитко Вачев.

ISBN 978-619-00-1411-9

Рец.: Дерменджиев, Евгени. Хитко Вачев, Илиян Петракиев. Църквата „Св. Димитър“ в Арбанаси. Велико Търново, издателство „Фабер“, 2021, 106 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 259 – 262.

Студии, статии и научни съобщения

СРЕЩА в музея: уроците по история и дигиталните технологии. // *Международен* симпозиум Образование 21 : Т. 1. Сб. мат. от Първия междунар. симп., организиран от Кат. „Нова и най-нова история на България“, Кат. „География“ и Ателие „История и памет“ при Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ в партньорство с Фонда-

ция „Проф. Румяна Кушева“, 2017, 224 – 234 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 229 – 230.

В съавт. с: Мария Желязкова. **142**

КОЛЕКТИВНА находка от златни западноевропейски и османски монети от Велико Търново XVIII – XIX в. // *Нумизматика, сфрагистика и епиграфика* = Numismatica, Sphragistica and Epigraphica, 16, 2020, 197 – 208 : с диагр., ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 206. **143**

ИМПОРТНИ накити и златни западноевропейски монети от Търновско XVII – XVIII в. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 60-годишнината на проф. д-р Андрей Андреев, 5, 2021, 133 – 151 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 143 – 146. **144**

ТЪРГОВСКИ връзки на Търновската каза с европейските страни през XV – XVIII в. : По нумизматични данни = Trade relations of the Tarnovo kaza with the European countries in the 15th and 18th centuries : Aaccording to numismatic data. // *Известия* на Нац. ист. музей : Юб. сб. Бони Петрунова = Studia in Honorem Boni Petrunova, 33, 2021, 340 – 370 : с ил., к., диагр. Библиогр. под линия. **145**

АРХЕОЛОГИЧЕСКО издирване в община Айтос. // *Известия* на Бургаския музей : 110 години музейно дело в Бургас, 8, ч. 1, 2022, 38 – 49 : с ил. Рез. на англ ез. Библиогр.: с. 49.

В съавт. с: Мирослав Класнаков, Йоанна Катрева. **146**

ТЪРГОВСКИ връзки на Плевенската каза с европейските страни през XV – XVIII в. : По нумизматични данни. // *Мизия* от древността до днес, 3, 2022, 193 – 225 : с ил, диагр., табл., к. Библиогр. под линия. **147**

АПЛИКАЦИЯ от Шефилд от началото на XX в. // *Известия* на Рег. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 189 – 195, 271 – 272 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 193. **148**

ТЪРГОВСКИ връзки на каза Червен/Русчук с европейските страни през XV – XVIII в. : По нумизматични данни. // *Известия* на Рег. ист. музей – Русе : „Иваново – Червен – Търнов" – наследството на Средновековието, 26, 2023, 383 – 405 : с ил., к., диаг. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 397 – 399. **149**

АНЕПИГРАФСКИ амфорни печати от проучването на крепостта „Ряховец" при гр. Горна Оряховица, Великотърновско. // *De amicitia* : Studia in honorem professoris Ivani Todorov. – Варна, 2024, 301 – 326 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 321 – 323.

В съавт. с: Върбин Върбанов, Мая Иванова. **150**

НОВОРЕГИСТРИРАН обект от късноримската епоха II – IV в. в землището на град Долна Оряховица. // *De amicitia* : Studia in honorem professoris Ivani Todorov. – Варна, 2024, 407 – 420 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 419.

В съавт. с: Мая Иванова. **151**

A genetic probe into the ancient and medieval history of Southern Europe and West Asia. // *Science,* 2022, 377 (6609), 940 – 950.

Other authors: Iosif Lazaridis, Songül Alpaslan-Roodenberg et al.

Представя мащабно генетично изследване на населението в Южна Европа и Западна Азия от бронзовата епоха до Средновековието, основано на анализ на древна ДНК. Резултатите разкриват както дългосрочна генетична приемственост в области като Анатолия, така и значителното влияние на миграции, свързани със славянски и тюркски групи, върху формирането на съвременните популации в региона. Авторът участва в международния изследователски екип с археологически материали и данни от средновековната крепост

Ряховец, край гр. Горна Оряховица и гр. Велико Търново.

DOI: https://doi.org/10.1126/science.abq0755

ANCIENT DNA from Mesopotamia suggests distinct Pre-Pottery and Pottery Neolithic migrations into Anatolia. // *Science,* 2022, 377 (6609), 982 – 987.

Other authors: Iosif Lazaridis, Songül Alpaslan-Roodenberg et al.

Анализира древна ДНК от праисторически популации в Месопотамия и изследва тяхната роля в разпространението на неолитния начин на живот към Анатолия. Резултатите показват, че докерамичният и керамичният неолит са свързани с различни миграционни процеси и популационни движения, което разкрива по-сложна картина на неолитизацията в Близкия изток и Югозападна Азия. Авторът участва в международния изследователски екип с археологически материали и данни от български обекти, включени в генетичния анализ.

DOI: https://doi.org/10.1126/science.abq0762

THE genetic history of the Southern Arc: A bridge between West Asia and Europe. // *Science,* 2022, 377 (6609), 939.

Other authors: Iosif Lazaridis, Songül Alpaslan-Roodenberg et al.

DOI: https://doi.org/10.1126/science.abm4247

Представя обзор на мащабно генетично изследване на древни популации от т. нар. „Южна дъга", регион, обхващащ Югоизточна Европа и Западна Азия. Чрез анализ на древна ДНК авторите проследяват миграциите и взаимодействията между населението на Европа и Западна Азия, като подчертават ключовата роля на този регион като коридор за културен и генетичен обмен през праисторията и ранната история. Авторът участва в международния изследователски екип с археологически материали и данни от средновековната крепост Ряховец, край гр. Горна Оряховица.

Археологически открития и разкопки

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ обект от халколита и средновековието край с. Виноград, Общ. Стражица, Обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 269 – 272 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 272.

В съавт. с: Александър Чохаджиев, Мария Гюрова.

АРХЕОЛОГИЧЕСКО проучване на средновековна крепост „Ряховец“ край Горна Оряховица. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 2. – София, 2021, 1025 – 1029 : с ил. Библиогр.: с. 1029.

В съавт. с: Мая Иванова, Златина Петракиева. **152**

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ проучвания на средновековен манастир „Успение на Св. Богородица“, ранновизантийска базилика и тракийски некропол във Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 2. – София, 2021, 1020 – 1025 : с ил. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Хитко Вачев.

СПАСИТЕЛНО археологическо проучване в ж.к. „Изгрев“, Бургас. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 506 – 510 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 509.

В съавт. с: Мирослав Класнаков. **153**

АРХЕОЛОГИЧЕСКО проучване на средновековната крепост „Ряховец“ край Горна Оряховица. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 2. – София, 2022, 1010 – 1015 : с ил. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Мая Иванова, Надежда Атанасова. **154**

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ разкопки на средновековен манастир „Успение на Св. Богородица“, ранновизантийска базилика и тракийски некропол във Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 2. – София, 2022, 984 – 987 : с ил. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Хитко Вачев, Надежда Атанасова.

СПАСИТЕЛНО археологическо проучване на средновековен некропол източно от крепостта „Ряховец“. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 2. – София, 2022, 1144 – 1149 : с ил., к. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Надежда Атанасова. **155**

ТЕРЕННИ издирвания по трасето на железопътна линия в участък Бургас – Карнобат. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 1. – София, 2022, 106 – 110 : с ил, к. Рез. на англ. ез.

В съавт. с: Мирослав Класнаков. **156**

Рецензии и отзиви

Хитко ВАЧЕВ. Католически църкви и некрополи в българските земи през XV – XVII век. Велико Търново, издателство „Фабер“, 2021, 233 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 263 – 266. **157**

д-р Стамболийска, Атанаска Иванова

Родена на 15 декември 1980 г. в гр. Пазарджик. През 2003 г. завършва бакалавърска степен по история, през 2004 г. – магистърска степен по българска история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. През 2013 г. придобива образователна и научна степен доктор по история на България (история на българските земи през XV – XVII век). Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2014 г. като уредник в отдел „История на България през XV – XIX в“.

Студии, статии и научни съобщения

НЕПОЗНАТИ снимки на Тодор Лука Лефтеров 1852 – 1876. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в памет на проф. дин Иван Стоянов, 4, 2020, 163 – 172 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 166 – 167.

Представя непознати снимки, съхраняващи се във фондовете на архиви, музеи и библиотеки, на учителя и революционер Тодор Лука Лефтеров, родом от Търново и възпитаник на престижния Оуенс колеж в Манчестър, участвал в сраженията в Дряновския манастир през 1876 г. **158**

УЧИЛИЩЕ-ПАМЕТНИК „Митрополит Иларион Макариополски“ във Велико Търново. // *Известия* на Рег. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 195 – 203 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 201.

Разглежда идеята и пътя, които извървява търновската общественост през 20-те години на XX в., около построяването на училище-паметник, посветен на митрополит Иларион Макариополски в града. Проследена е и широката дарителска кампания за набиране на средства за строителството. **159**

МАХАЛАТА „Свети Никола“ в Търново през 70-те години на XIX в. : (по данни от непубликуван данъчен регистър). // *Известия* на Рег. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 153 – 174, 312 : с ил., табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 169.

Документът предоставя информация за обществени, църковни и частни сгради в града, както и за брой домакинства, доходи на населението, занаяти, движение на хора, социална характеристика, именна система. **160**

НАРОДНОСТНОТО самосъзнание на българите според книжовните паметници от XV – XIX в. // *Ползата* от историята от Античността до наши дни : Сб. докл. от междунар. науч. конф., посветена на 300 г. от рождението на Паисий Хилендарски и 260 г. от написването на „История славянобългарска“, Пловдив, 23 – 25 септ. 2022 : Т. 2. Възраждане и Модерност. – Пловдив, 2022, 172 – 187. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 185 – 187.

Сведения от книжовни паметници, ктиторски портрети и надписи от периода XV – XIX в. предоставят информация за начините, по които българската нация се запазва по време на периода на османско владичество. **161**

ВЪЗРАЖДАНЕТО на храма „Св. Троица“ във Велико Търново. // *Известия* на Ист. музей – Дряново : Докл. от Нац. науч. конф. „Епохи, личности, памет“, 29 – 30 ноем. 2022 г., 2, 2023, 291 – 298 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 298.

Проследя историята на възстановяването на църквата „Св. Троица“ в Търново през първата половина на XX в. Информацията се основава на муфассал регистри, пътеписи, планове на града, хрониката на терзийския еснаф и др. Основно място заемат непубликуваните до този момент сведения от архивни документи съхраняващи се в ДА – В. Търново. **162**

ПОДГОТОВКАТА за построяване на сградата на Търновската митрополия в „Асенова махала“ в гр. Велико Търново края на XIX – началото на XX в. // *Известия* на

Рег. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 165 – 177, 269 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 173 – 174.

Разглежда основни моменти, свързани с подготовката около построяването на новата сграда на Търновската митрополия в края на XIX в. и началото на XX в., разположена в Асенова махала във Велико Търново, на основата на непубликувани материали, съхранявани в Държавен архив – В. Търново и публикации в официалния вестник на митрополията – „Търновски епархийски вести". **163**

„РАЗЛИЧНАТА" жена и преходът от Възраждането към Новото време : Щрихи от живота на жените от Арнаудовия и Момчевия род. // *Известия* на Рег. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 277 – 299 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 289 – 291.

История на три поколения жени – Мария Арнаудова, Юрданка (Арнаудова) Момчева и Тодорка (Момчева) Бурмова, родствено свързани помежду си и част от влиятелните възрожденски родове Арнаудови и Момчеви, края на XIX в. – началото на XX в. **164**

Съставителство и редакторска дейност

ХРОНИКА за дейността на Регионален исторически музей – Велико Търново през 2022 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 207 – 213. **165**

ХРОНИКА за дейността на Регионален исторически музей – Велико Търново през 2023 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 333 – 340. **166**

ХРОНИКА за дейността на Регионален исторически музей – Велико Търново през 2024 г. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 296 – 304. **167**

Стойчев, Михаил Йорданов

Роден на 11 януари 1984 г. в гр. Велико Търново. През 2007 г. завършва бакалавърска степен по история, през 2008 г. – магистърска степен по българска история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 2007 г. като уредник на музейна сбирка „Килифарево“. От 2013 г. е уредник в отдел „Етнография“, от 2015 г. – в отдел „Фондове и Научен архив“.

Студии, статии и научни съобщения

„ОБЩУВАНЕ“ с наследство : Споделени практики на Регионален исторически музей – Велико Търново. // *Национална* среща „Добри практики : Съвременни форми за представяне и популяризиране на културното наследство. Предимства и недостатъци на музейните експозиции“, 2 – 4 окт. 2019 г., Бургас. – Бургас, 2019, 207 – 212 : с ил Библиогр.: с. 210.

В съавт. с: Миглена Петкова.

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

доц. д-р Събев Стефанов, Пламен

Роден на 2 януари 1973 г. в гр. Велико Търново. През 1998 г. завършва магистърска степен по иконография във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". През 2005 г. придобива образователна и научна степен доктор по изкуствознание и изобразителни изкуства и професионална квалификация по консервация и реставрация на произведения на църковната живопис (стенописи и икони). Професионалната му дейност в музея започва през 2006 г. като уредник в отдел „Християнско изкуство". От 2008 г. е научен сътрудник II ст., от 2011 г. – главен асистент, от 2023 г. – доцент. Ръководи Лаборатория за консервация и реставрация от 2023 г.

Студии, статии и научни съобщения

ЗА ДОСТЪПНИТЕ и недостъпни зони в старата Търновска митрополия. // *Динамика* на социалното пространство : Сб. докл., нац. кръгла маса, проведена на 4 – 5 март 2021 г. – Велико Търново, 2021, 124 – 141 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 139 – 140. **168**

КАТАЛОГ за църковни одежди, утвар и икони от фирмата на Атанас Топлийски. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура", 23 – 24.09.2021 г., 6, 2021, 84 – 131 : ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 92. **169**

СВЕЩНИЦИ от Арбанаси с гръцки надписи XVIII – XIX век : Предварително съобщение. // *Дни* на науката

2020 : Сб. докл. от науч. конф. на СУБ – Велико Търново, посветена на 150 г. от създаването на Българската екзархия и на 80 г. от възвръщането на Южна Добруджа към България, проведена на 29 окт. 2020 г. – Велико Търново, 2021, 115 – 126 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 122 – 123. **170**

СРЕБЪРНА каничка от колекцията на РИМ – Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 179 – 188, 304 – 306 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 184 – 186. **171**

МИТРОПОЛИТ Дионисий I Рали – ктитор на стенописите в галерията на храма „Св. Апостоли Петър и Павел" в Търновград. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий" : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Пламен Павлов, 6, 2022, 395 – 414 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 408 – 411. **172**

НОВООТКРИТА изложба на икони от фондовете на Регионален исторически музей – Велико Търново. // *Културно* наследство – състояние и перспективи : Сб. докл. от конф. в чест на 90-годишнината от рождението на проф. Любен Прашков, Нов български университет, 5 ноем. 2021 г. – София, 2022, 318 – 344 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 321. **173**

ПРОЕКТ за 3D мапинг „Константин Бранковяни и наследници" в галерията на църквата „Събор на Св. Архангели" в Арбанаси. // *INIS* series : Научна поредица : Онлайн списание на интердисциплинарната научна мрежа – Информационно общество, 2022, № 1, 47 – 59 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 59.

Достъпно на: INIS Series, 2022, том I – INIS Series [24.04.2026]. **174**

СТЕФАН Кершев и неговата Paratextual marginalia в руска библия. // *Бракът,* семейството, родът, обществото : аспекти, проблеми, научни възгледи и интерпретации : Сб. в чест на 65-годишнината на проф. д.н.к. Маргарита Карамихова. – Велико Търново, 2022, 47 – 65 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 65.

Стефан Кершев (Кършев) от село Пчелище, Великотърновско, XIX в. **175**

СЪВРЕМЕННО състояние на търновския храм „Св. св. Константин и Елена". // *Дни* на науката 2021 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново, посветена на 200 г. от рождението на Георги Стойков Раковски и 180 г. от рождението на Климент Браницки и Търновски (Васил Друмев). – Велико Търново, 2022, 124 – 130 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 128. **176**

ИЗОБРАЗИТЕЛНОТО изкуство във Второто българско царство. // *Българска* национална история : Т. 4. Византийското владичество и епохата на Второто българско царство (1018 г. – средата на XV в.). Раздел 5. Общество, църква и култура (краят на XII – началото на XV в.). Глава 4. Архитектура и изкуство по българските земи (краят на XII – средата на XV в.) – Велико Търново, 2023, 626 – 627. Библиогр.: с. 664 – 665. **177**

ИКОНОПОЧИТАНИЕ и социалистически лидери. // *Социализмът* през петте сетива : Сб. [докл. от междунар. онлайн конф., 3 – 4 март 2022, Велико Търново]. – Габрово, 2023, 8 – 65 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 276 – 277. **178**

НОВООТКРИТИ икони в град Крайова, изписани от Папа Витан Цонюв Стари. // *In* memoriam : Сб. в памет на проф. д.изк. Елена Попова. – Велико Търново, 2023, 150 – 168 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 155 – 156. **179**

НОВООТКРИТИ подписи на зографи върху две икони от 1738 година, произхождащи от старинното селище Арбанаси. // *Епохи*, 2023, № 1, 102 – 114 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 108 – 109. **180**

ПРАВОСЛАВНИТЕ топоси в българския културен туризъм и тяхното презентиране чрез съвременна компютърна анимация. // *Международен* симпозиум „Образование, география и културен туризъм“ в чест на 60-годишнината на проф. д.н. Стела Дерменджиева, 6 март 2022 г. : Юб. сб. Ч. 2. – Велико Търново, 2023, 942 – 952 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 951. **181**

СТЕНОПИСНАТА украса на търновските църкви и манастири. // *Българска* национална история : Т. 4. Византийското владичество и епохата на Второто българско царство (1018 г. – средата на XV в.). Раздел 5. Общество, църква и култура (краят на XII – началото на XV в.). Глава 4. Архитектура и изкуство по българските земи (краят на XII – средата на XV в.). – Велико Търново, 2023, 627 – 644 : с ил. Библиогр.: с. 664 – 665. **182**

ТЕХНИЧЕСКИ подходи при дигитализацията на стари фотоси в музейна среда. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура“, 23 – 24.09.2021 г., 7, 2023, 325 – 336, 381 – 384 : ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 336.

В съавт. с: Наталия Борисова. **183**

ЦАРСКИТЕ двери от църквата „Св. Атанасий“ в Арбанаси и тревненските майстори от фамилията Захариевци. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура“, 23 – 24.09.2021 г., 7, 2023, 253 – 264, 354 – 357 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 262 – 264. **184**

ВИРТУАЛЕН вариант – възстановка на старинна къща в Арбанаси : Процеси на разработка в проекта. // *Дни* на науката 2024 : Сб. докл. от год. нац. науч. конф. на СУБ – Велико Търново 7 ноем. 2024 г., посветена на 145-годишнината от Освобождението на България – създаването на новата българска държава през 1879 г. – Велико Търново, 2024, 90 – 98 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 96. **185**

ГАЛЕРИЯТА на църквата „Св. Апостоли Петър и Павел“ във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 115 – 267, 374 – 392 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 205 – 215.

В съавт. с: Евгени Дерменджиев.

СЪВРЕМЕННИ компютърни програми в българската музеология. // *България*, българите и Европа – мит, история, съвремие : Науч. конф. 2 ноем. 2023 г., 18, 2024, 115 – 123 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 121 – 122. **186**

СЪВРЕМЕННИ технологии и методи за заснимане на разкрити икони от църквите в град Лясковец. // *Известия* на Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна : Нац. науч. конф. „Трявна и тревненци в нац. история и култура“, 26 – 27.10.2023 г. : 60 г. от създаването на Специализиран музей за резбарско и зографско изкуство – гр. Трявна, 8, 2024, 118 – 126, 641 – 648. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 126.

В съавт. с: Наталия Борисова. **187**

ВИРТУАЛЕН модел на Константцалиевата къща в Арбанаси. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 199 – 214, 340 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 207. **188**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Рецензии и отзиви

Милен МАРИНОВ. Храмовете на Архитектон Димитър Сергюв. Велико Търново, издателство „Абагар“, 2023, 149 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 203 – 206. **189**

Николай ОВЧАРОВ, Хитко Вачев. Средновековният манастир „Св. равноапостоли Петър и Павел“ във Велико Търново и неговите съкровища. София, издателство „Unicart“, 2023, 119 с., с цв. ил. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 197 – 201. Библиогр.: с. 201. **190**

ОТЗИВ за една музейна изложба в Народното събрание на Република България. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 292 – 295, 349 – 352 : с ил. **191**

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 37, 2022 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2022. – 320 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева.

д-р Томанова, Михаела Кирилова

Родена на 21 декември 1985 г. в гр. Велико Търново. През 2016 г. завършва магистърска степен по археология (археометрия) в СУ „Св. Климент Охридски". Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2012 г. като помощник-реставратор в Лаборатория за консервация и реставрация, от 2025 г. е реставратор. През 2026 г. придобива образователна и научна степен доктор по археология.

Студии, статии и научни съобщения

МОГИЛНИ некрополи в северния дял на централна Стара планина и Предбалкана VI – I в. пр. Хр. // *Studia* Archaeologica Universitatis Serdicensis, 7, 2021 [за 2017], 97 – 152 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 145 – 152. **192**

НЕОБИЧАЙНИ погребения от късножелязната епоха на територията на централна Северна България. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 9 – 21. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 17 – 20. **193**

ИЗСЛЕДВАНЕ на шлем от беотийски тип от Регионален исторически музей – Русе. // *Археология,* 2023, № 1 – 2, 26 – 36 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 34 – 35.

В съавт. с: Тотко Стоянов, Петя Пенкова, Крум Алексиев, Бойка Рангелова, Върбин Върбанов. **194**

МОГИЛЕН гроб от късножелязната епоха в землището на с. Стрелец, общ. Горна Оряховица. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 7 – 34, 365 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 25 – 29. **195**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

д-р Харбалиев, Димитър Йорданов

Роден на 25 февруари 1988 г. в гр. Малко Търново, Бургаска област. През 2011 г. завършва история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий", а през 2013 г. – специалност „Средновековното общество – идеология, политика и култура" в СУ „Св. Климент Охридски". Професионалната му дейност в музея започва през 2013 г. като уредник в отдел „История на България XV – XIX в.". През 2019 г. придобива образователна и научна степен доктор по средновековна обща история. Работи в музея до февруари 2022 г.

Студии, статии и научни съобщения

НОВИ снимки и документи за Джорджо Момчев и неговото семейство от фондовете на Търновския музей. // *Известия* на Ист. музей – Дряново : Докл. от Нац. науч. конф. „Епохи, личности, памет", 29 – 30 ноем. 2022 г., 2, 2023, 87 – 103. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 103.

В съавт. със: Светла Атанасова.

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

д-р Цветков, Симеон Цветков

Роден на 28 март 1976 г. в гр. София. През 2001 г. завършва магистърска степен по балканистика във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 2008 г. като уредник в отдел „Етнография“. През 2020 г. му е присъдена образователна и научна степен доктор по история на България (нова история на България).

Монографии

РЪЧНОТО огнестрелно оръжие в българската армия : Т. 1. 1879 – 1918 г. Поръчки и доставки. – Велико Търново : Регион. нар. библ. „Петко Р. Славейков“, 2023. – 256 с. : с табл. Библиогр.: с. 133 – 139.

ISBN 978-619-7173-53-6 **196**

Студии, статии и научни съобщения

ЗА броя на участниците в обединената чета на Хаджи Димитър и Стефан Караджата. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в памет на проф. дин Иван Стоянов, 4, 2020, 99 – 137 : с ил, прил., табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 121 – 125.

В съавт. с: Николай Хрисимов. **197**

ЗАКУПУВАНЕ и доставка на леки картечници „Мадсен“ за българската армия през 1914 г. // *С* тяхна помощ българите бяха свободни : Български оръжия от Античността, Средновековието и Ново време : Сб. докл. от нац.

науч. конф. гр. Перущица 13 – 14 ноември 2020 г. – Пловдив, 2020, 85 – 94 : с ил. Библиогр. под линия. **198**

ПРЕДВОЕННИ оръжейни доставки за българската армия: Чилийската връзка 1907 г. // *Пловдивски* исторически форум, IV, 2020, № 2, с. 67 – 70. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 70. **199**

ПРИЕМАНЕ на въоръжение в българската армия на пушка система Манлихер образец 1895 г. // *Мартенски* студентски четения : Сб. с материали от Десета студентска науч. конф. във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий", 2020, 7, 161 – 168 : с табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 167 – 168. **200**

ОТЛИЧИТЕЛНИТЕ значки на българските авиатори през Първата световна война 1915 – 1918 г. // *Първата* световна война и излизането на България от нея (1918 г.). : Първата световна война на Балканите, пробивът при Добро поле и събитията през 1918 г. : Сб. докл. от науч. конф. с междунар. участие в Дойран (15 – 16.09.2018) и Перник (18 – 19.09.2018). – София, 2021, 297 – 306 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. **201**

ПРОИЗВОДСТВО и снабдяване на армията с леко стрелково оръжие в навечерието на Руско-турската война 1877 – 1878 г. : Кратък преглед на руската военна промишленост. // *Епохи,* 2021, № 2, 258 – 271. : с ил, табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 266 – 268. **202**

ДЕВИЗЪТ „Свобода или смърт" и възможните пътища на появата му в българските революционни среди. // *Априлското* въстание 1876 година : Исторически и историографски аспекти, Панагюрище, 12 – 13 май 2021 г. : Сб. докл. от науч. конф. – Панагюрище, 2022, 43 – 53. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 51 – 52.

В съавт. с: Николай Хрисимов. **203**

РУСКАТА „Трилинейна пушка“ обр. 1891 г. в България и нейната продажба на Финландия и Хърватска през Втората световна война. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 197 – 209 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 203 – 204. **204**

ИЗ бойната дейност на българските щурмови команди през Първата световна война : Щурмоваци срещу бронирани автомобили. // *Конфликти* и разбирателства в историята : Сб. докл. от науч. конф. 14 – 15 ноем. 2024 г. – Плевен, 2025, 290 – 302 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. – (Плевенски исторически четения ; 4). **205**

TWO swords found to the East of Sofia : Are they traces of the „Long“ Campaign of Władysław III Jagiellonian and John Hunyadi in AD 1443? // *Acta* Militaria Mediaevalia 2022, 17, 193 – 204 : с ил. Рез. на англ. ез. и пол. ез. Библиогр.: с. 202 – 204.

В съавт. с: Николай Хрисимов.

Анализира късносредновековни оръжия, открити в района източно от София, съхранявани в музеите в Етрополе и Тетевен, и обсъжда тяхната възможна връзка с похода на Владислав III Варненчик от 1443 г. **206**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

гл. ас. д-р Църов, Иван Димитров

Роден на 12 февруари 1957 г. в с. Добромирка, Габровска област. През 1981 г. завършва история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Професионалната му дейност в музея започва през 1982 г. като уредник в отдел „Археология“ (античност). От 1990 г. е научен сътрудник III ст. От 2006 г. е зам.-директор, от 2007 г. – директор на РИМ – Велико Търново. През 2014 г. придобива образователна и научна степен доктор по археология.

Студии, статии и научни съобщения

ОЩЕ за мерителната маса Secomata от Никиполис ад Иструм. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 11 – 17, 285 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 13 – 14. **207**

ЦАРСКИЯТ подарък : Янаки Томов, цар Борис III и Моско Москов. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 179 – 187, 270 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 183. **208**

КЪСНОАНТИЧНИ сполии от средновековния манастир „Успение на Св. Богородица“ във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 9 – 27, 329 : с ил., кат. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 16. **209**

Археологически открития и разкопки

Никополис ад Иструм : Сектор „Югозападен ъгъл на форумния комплекс“. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 2. – София, 2021, 661 – 664 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 664. **210**

Никополис ад Иструм : Сектор „Югозападен ъгъл на форумния комплекс“. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 2. – София, 2022, 696 – 699 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 699. **211**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева. **212**

Съставителство и редакторска дейност

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 36, 2021 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 308 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева. **213**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 37, 2022 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2022. – 320 с. : с ил.

Ред. кол.: Пламен Събев, Светла Атанасова, Миглена Петкова, Жулиета Гюлева, Илия Вълев, Станислава Ботева. **214**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 38, 2023 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 272 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева. **215**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 39, 2024 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2024. – 392 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева. **216**

ИЗВЕСТИЯ на Регионален исторически музей – Велико Търново, 40, 2025 / Гл. ред. Иван Църов ; Ред. кол.: Евгени Дерменджиев – отг. ред. и др. – Велико Търново : Фабер, 2025. – 352 с. : с ил.

Ред. кол.: Миглена Петкова, Светла Атанасова, Диана Тотева, Пламен Събев, Теменуга Георгиева, Станислава Ботева. **217**

д-р Чакъров, Калин Атанасов

Роден на 25 януари 1987 г. в гр. Велико Търново. През 2010 г. завършва бакалавърска степен по археология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий", през 2013 г. – магистърска степен. Професионалната му дейност в музея започва през 2019 г. като археолог. През 2024 г. придобива образователна и научна степен доктор по археология (римска епоха).

Монографии

НИКОПОЛИС ад Иструм: територия на римския, късноримски и ранновизантийски град (II – VII век) : Дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор" в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология, научна специалност Археология (римска археология) / Науч. ръководител Павлина Владкова-Байчева ; Рец.: Венцислав Динчев, Сергей Торбатов. – Велико Търново : [К. Чакъров], 2024. – 617 л. : с ил. ; + 1 автореферат (42 с.) ; Приложения и литература: л. 618 – 815 : с к., цв. ил. Библиогр.: л. 699 – 815.

ISBN: (Подв.)

Предложен от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Ист. фак. Кат. Археология; Защитен пред Науч. жури / 12.02.2024. **218**

Студии, статии и научни съобщения

КАРИЕРИ за доломитизиран варовик в административната територия на Никополис ад Иструм. // *Jubilaeus* 8 : Back to the sources ; Part 2. Archaeology and Numismatics. – Sofia, 2021, 267 – 289 : с ил., к., табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 278 – 281. **219**

НАБЛЮДЕНИЯ относно тракийските стратегии, Флавиевата романизация, интерпретацията на надписи ILBulg 428 – 440 и връзката им с територията на Никополис ад Иструм. // *Известия* на Нац. арх. институт : In memoriam Theophili Ivanov : По случай 100-годишнината от рождението му, 48, 2021, 87 – 118 : с ил., к. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 112 – 116. **220**

КРЕПОСТТА в местността Камъка край село Върбовка, Павликенско – археологически контекст и възможни датировки. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 23 – 54, 297 : с ил., к., прил. Рез. на англ. ез. Библиогр: с. 42 – 46. **221**

ПРОЕКТ „Никополис ад Иструм – геофизика extra muros“ : Резултати от проучването през 2021 г. // Bulgarian e-Journal of Archaeology, 2022, Vol. 12, № 2, 319 – 346 : с ил., к. табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 341 – 345.

В съавт. с: Никола Тонков.

DOI: https://doi.org/10.57573/be-ja.12.319-346 **222**

A RECENTLY Identified Quadriburgium on the Road Nicopolis ad Istrum – Augusta Traiana (in the Context of the Fortress Construction in the Basins of the Rositsa and Yantra Rivers). // *Сборник* в чест на 70-годишнината на проф. д-р Борис Д. Борисов : Проф. д-р Борис Борисов – ученици и приятели 2. – София, 2023, 107 – 122 : с ил. Рез. на бълг. ез. и англ. ез. Библиогр.: с. 110 – 122.

Представя теренни наблюдения от идентификацията на видяна от Карел Шкорпил през 1891 г. кула в м. Лъко/Лъга край с. Самоводене, общ. Велико Търново. Предложена е интерпретация на обекта като квадрибургиум, свързан с охрана на пътя от Никополис ад Иструм към Августа Траяна през Шипченския проход (в контекста на крепостното строителство по басейните на реките Янтра и Росица). **223**

НЕКРОПОЛИТЕ на античното селище в северозападната част на град Павликени. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 19 – 63, 241 – 247 : с ил., к., рис., кат. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 42 – 47. **224**

ЗА идентифицирането на един мавзолей от римската епоха между градовете Павликени и Бяла черква и неговия археологически контекст. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 35 – 93, 366 – 369 : с ил., к., рис. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 58 – 61. **225**

NICOPOLIS ad Haemum, Nicopolis ad Iatrum, Nicopolis ad Istrum и идентификацията на античния град с развалините при с. Никюп на Гийом Льожан от 1857 г. // *De* amicitia : Studia in honorem professoris Ivani Todorov. – Варна, 2024, 127 – 159 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 152 – 158. **226**

A RECENTLY Archaeologically Excavated 3rd Century Denarii Coin Hoard from Pavlikeni, North Bulgaria (Ancient Lower Moesia). // *Нумизматика,* сфрагистика и епиграфика, 21, 2025, 49 – 72 : с ил., к., кат. Рез. на англ. ез. и бълг. ез. Библиогр.: с. 66 – 71.

Представя колективна монетна находка от девет денария от III век, открита при спасителни археологически разкопки на обект Антично селище в северозападната част на гр. Павликени, Северна България (антична Долна Мизия) през 2024 г. Анализирани са както нейният пряк контекст, така и контекстът на монетните находки от землището на гр. Павликени и археологическата среда, от която произхождат (села, вили и др.).

DOI: https://doi.org/10.53250/nse21.49-72 **227**

ROMAN and late Roman Lead Tesserae from Nicopolis ad Istrum. // *Нумизматика,* сфрагистика и епиграфика, 21, 2025, 213 – 242 : с ил. Рез. на англ. ез. и бълг. ез. Библиогр.: с. 233 – 239.

Представя оловни тесери, произхождащи от сектор „Югозападен ъгъл на форумния комплекс“ в Никополис ад Иструм, проучван през периода 1980 – 1981 г. от Теофил Иванов и Николай Недялков и основно през 1983 – 1984 г., 1992 г. и 2017 – 2023 г.от Иван Църов. Тесерите и свързаните с тях нумизматични паметници са анализирани във връзка със структурите, от които произхождат.

DOI: https://doi.org/10.53250/nse21.213-242 **228**

ARCHAEOMETRIC Investigations on the Significance of Limestones in the Roman Provinces of the Southern Lower Danube. // *Minerals*, 2025, 15, 267, 1 – 16 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 14 – 16.

Other authors: Walter Prochaska, Vasiliki Anevlavi, Petya Andreeva, Ivan Sutev.

Представя резултати от комплексни археометрични изследвания на каменни паметници от римските градове Никополис ад Иструм и Марцианопол и антични кариери в техните административни територии. От територията на Никополис ад Иструм са изследвани проби от кариерите край Самоводене и Коевци, а от Марцианопол тази в м. Голямо кесме (Марциана). Приложени са изотопен и елементен анализи.

DOI: https://doi.org/10.3390/min15030267 **229**

Археологически открития и разкопки

АРХЕОЛОГИЧЕСКО наблюдение на участък А5 от трасето на Северния магистрален газопровод, области Ловеч, Плевен и Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 128 – 131 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 130.

В съавт. с: Антон Атанасов. **230**

РЕДОВНИ разкопки на надгробна могила (II – III в.) в м. Клена край Лясковец, обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 530 – 534 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 533 – 534. **231**

СПАСИТЕЛНИ разкопки на некропол от римската епоха край с. Полски Сеновец, общ. Полски Тръмбеш, обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 2. – София, 2021, 903 – 907 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 906.

В съавт. с: Антон Атанасов. **232**

СПАСИТЕЛНИ разкопки на структури от късната желязна епоха край с. Полски Сеновец, общ. Полски Тръмбеш, обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 457 – 459 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 459.

В съавт. с: Антон Атанасов. **233**

ТЕРЕННИ издирвания в землищата на селата Русаля и Хотница, общ. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 17 – 21 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 21. **234**

ТЕРЕННИ издирвания по променено трасе на автомагистрала „Хемус“, участъци 4, 5 и 6 и ново трасе в участък 6, области Ловеч и Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 14 – 17 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 16.

В съавт. с: Надежда Кечева, Кръстю Чукалев, Деница Сандева, Пламена Георгиева, Мая Валентинова, Мария Гюрова. **235**

НИКОПОЛИС ад Иструм – геофизика extra muros. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 2. – София, 2022, 699 – 703 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 702.

В съавт. с: Никола Тонков. **236**

СПАСИТЕЛНИ разкопки на обект от късната желязна епоха в м. Геран край гр. Лясковец, обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 1. – София, 2022, 551 – 552 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 552. **237**

ТЕРЕННИ издирвания на територията на находище за подземни богатства „Ломенска кория“, с. Върбовка, общ. Павликени, обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 1. – София, 2022, 8 – 12 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 11. **238**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Рецензии и отзиви

Ivana OŽANIĆ ROGULJIĆ, Jere Drpić, Angelina Raičković Savić (eds.) : Life along Communication Routes from the Roman Period to the Middle Ages. Roads and Rivers 2. Archaeopress Archaeology. Oxford, 2023. 156 pages, 112 figures and/or plates, ISBN 978-1-80327-597-0, ISSN 978-1-80327-598-7 (e-pdf). // *Archaeologia* Bulgarica, 2024, № 3, 99 – 109. **239**

дин Чокоев, Иван Петров

Роден на 2 декември 1956 г. в гр. Севлиево, Габровска област. През 1982 г. завършва химия в СУ „Св. Климент Охридски", през 1988 г. – история във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната му дейност в музея започва през 1987 г. като реставратор. От 1988 г. е ръководител на Лабораторията за консервация и реставрация. През 2004 г. придобива научна и образователна степен доктор по археология, през 2016 г. – научната степен доктор на науките (история и археология). Работи в музея до декември 2021 г.

Монографии

ТЪКАНИТЕ от дворцовата църква на столичния Търнов : Материали от разкопките през 1951 г. = Textiles from the palace church of the capital city of Tarnov : Materials from the Excavations in 1951. – Велико Търново : Фабер, 2021. – 500 с. : с ил., табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 392 – 425.

ISBN 978-619-00-1272-6 **240**

ГЕОРГИ [Макрис] – един неизвестен аристократ от Калиакра = Georgi [Makris] – an unknown aristocrat from Kaliakra. – София : Уникарт, 2022. – 184 с. : с ил. Библиогр.: с. 179 – 184.

В съавт. с: Бони Петрунова, Росен Пеевски.

ISBN 978-619-7629-08-8

Резултати от изследване на материали, включително текстилни, от богат Гроб № 84 от Вътрешния град на Калиакра. **241**

ТЪКАНИ от средновековен Дръстър : Некропол на църква № 2 = Textiles from medieval Drastar. – Велико Търново : Фабер, 2023. – 228 с. : с ил., табл. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 161 – 172.

ISBN 978-619-00-1587-1 **242**

Студии, статии и научни съобщения

ЗА някои детайли от облеклото през XIV в. // *Bulgaria* Mediaevalis, 2020, 11, 247 – 260 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия.

Археологически текстилни находки, определяни като шнурове, гайтани, апликации, влагани в средновековното облекло като връзки за наметала и пояси. **243**

СЪРМЕНА тъкан от гроб № 112а, некропол на църква № 2 в Дръстър. // *Известия* на Нар. музей – Варна, 2020, 47, 249 – 260 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 253 – 255. **244**

СЪРМЕНА украса за глава от средновековен некропол (Гроб № 267) край гр. Мартен, Русенско. // *Пътуване* към България : Т. 6. Шеста нац. конф. по история, археология и културен туризъм „Пътуване към България“ по тема: „България и българите. Бит, душевност, национална идентичност“, Шумен 24.04. – 26.04.2018 г. – Шумен, 2020, 131 – 138 : ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. **245**

ТЕКСТИЛНИ материали от дръстърската църква № 2 – Гроб № 146d. // *От* Залмоксис до Кетцалкоатл : Изс. в чест 65-годишнината на доц. д-р Стефан Йорданов. – Велико Търново, 2020, 611 – 623 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 615. **246**

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ данни за везба от българските земи през XIV век. // *Bulgaria* Mediaevalis, 2021, 12, 181 – 202 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. **247**

ОРНАМЕНТИРАНА метализирана тъкан от некропола на църква № 2 в Кастрици (Евксиноград, Варна). // *Известия* на Нар. музей – Варна, 2021, 48, 191 – 214 : с ил. Рез. на англ. език. Библиогр: с. 199 – 201. **248**

ТЕКСТИЛ от некропола на средновековна църква № 2 в Силистра : Гроб № 54, Гроб № 57a, Гроб № 108d. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 36, 2021, 93 – 103, 295 – 300 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 100 – 102. **249**

СЪРМЕНА везба от Дръстър – Гроб № 162a, некропол на Църква № 2. // *Пътуване* към България : Т. 7. Седма нац. конф. по история, археология и културен туризъм „Пътуване към България“ по тема: „Българските земи и България. Културен и исторически кръстопът“, Шумен, 20.10. 2020 г. – Шумен, 2022, 96 – 103 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. **250**

ТЕКСТИЛНИ материали от гроб № 538 от некропола на църквата „Св. Четиридесет мъченици“ във Велико Търново. // *Годишник* на Ист. фак. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ : Ostendit Historia : Изс. в чест на 65-годишнината на проф. д-р Пламен Павлов, 6, 2022, 432 – 456 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр: с. 446 – 451. **251**

ТЕКСТИЛ от арменския некропол във Велико Търново (Гроб № 46, Гроб № 49, Гроб № 75). // *Известия* на Регион. ист. музей – Шумен, 20, 2022, 99 – 115 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр. под линия. **252**

ТЕКСТИЛ от средновековна църква в местността Френк хисар, Велико Търново : Гроб № 13 и гроб № 17. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 37, 2022, 119 – 136, 305 – 311 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр: с. 130 – 134. **253**

МЕТАЛИЗИРАНИ ленти от средновековен некропол в северозападното подножие на хълма Трапезица във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 38, 2023, 145 – 153, 267 – 268 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр: с. 150 – 151. **254**

ТЕКСТИЛНИ материали от некропол във Вътрешния град на Калиакра – Гроб № 104. // *Известия* на Варненския музей, 2023, 1, 269 – 327 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 281 – 283. **255**

ОВЪГЛЕН текстил от надгробна могила в град Опака, област Търговище. // *De* amicitia : Studia in honorem professoris Ivani Todorov. – Варна, 2024, 385 – 406 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 404 – 405. **256**

ТЕКСТИЛ от некропола на църквата „Св. Иван Рилски“ във Велико Търново. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 39, 2024, 107 – 114, 373 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 110 – 112. **257**

ТЕКСТИЛ от некропола на църквата „Св. св. Петър и Павел“ във Велико Търново – Гроб № 89. // *Музеите* и културното наследство : 120 години Исторически музей – Шумен : Сб. докл. от нац. науч. конф. с междунар. участие, Шумен, 26 – 28 юни 2024 г. – Велико Търново, 2024, 81 – 90 : с ил. Библиогр. под линия. **258**

ТЕКСТИЛ от некропола на църквата „Св. Апостоли Петър и Павел“ във Велико Търново – гроб № 19. // *Известия* на Регион. ист. музей – Велико Търново, 40, 2025, 173 – 180, 336 – 338 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 177 – 178. **259**

Чохаджиев, Александър Стефанов

Роден на 8 август 1977 г. в гр. Велико Търново. През 2002 г. завършва магистърска сптепен по археология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната му дейност в музея започва през 2003 г. като уредник в отдел „Нова и най-нова история", от 2007 г. – в отдел „Археология" (праистория).

Студии, статии и научни съобщения

TO raise a tell and raise it well: some odd regularities of the early Chalcolithic construction techniques and the building strategies at Tell Petko Karavelovo. // *Studia* Praehistorica, 2021, 15, 149 – 179 : ill.

Анализира три опожарени жилища от най-ранните нива на селищната могила Петко Каравелово, разположена на древния бряг на река Янтра. Въз основа на поразителните сходства в техните строителни техники, начина на опожаряване и модела на срутване, авторът обосновава тезата, че формирането на могилата е било съзнателен, целенасочен и контролиран от общността процес, подчинен на стратегия за бързо нарастване във височина през ранния халколит и последващо стабилизиране на темповете на растежа.

DOI: https://doi.org/10.53250/stprae15.149-179 **260**

COOKING in progress: Evolution and diversity of cooking pottery in prehistoric Northern Greece and Bulgaria. // *Cooking* with Plants in Ancient Europe and Beyond : Interdisciplinary approaches to the Archaeology of Plant Foods. – Leden, 2022, 347 – 390 : ill.

Other authors: Anastasia Dimoula, Zoi Tsirtsoni, Paraskevi Yiouni, Alexander Chohadzhiev, Pascal Darcque, Maria Ivanova, Chaido

Koukouli-Chryssanthaki, Sofia Koulidou, Krassimir Leshtakov, Petar Leshtakov, Konstantinos Filis, Dimitria Malamidou, Nikos Merousis, Aikaterini Papanthimou, Vanya Petrova, Evangelia Stefani†, Nadezhda Todorova, Katerina Tzanavari, Evangelia Voulgari, Soultana Maria Valamoti.

Изследва технологичната еволюция, функцията и разнообразието на керамичните съдове за готвене в праисторическа Северна Гърция и България. Чрез интердисциплинарен подход, авторите проследяват как промените във формите и изработката на керамиката отразяват кулинарните практики, методите на термична обработка и готвенето на растителна храна в региона през неолита и бронзовата епоха. В статията са включени анализирани проби от керамични съдове от халколитната селищна могила в Петко Каравелово. **261**

TO pit the pig: The curious case of feature E63 at Tell Petko Karavelovo 17. // *Studia* Praehistorica, 2022, 16, 173 – 205 : ill.

Other authors: Nadezhda Karastoyanova, Maria Gurova, Alexandra Yanakieva, Paul Bacoup, Pauline Méphane.

Представя детайлен интердисциплинарен анализ на специфичното структура – E63 (яма от средната каменно-медна епоха, ок. 4700 г. пр.н.е.), проучено на селищната могила Петко Каравелово. Въз основа на нетипичния инвентар, включващ фрагменти от пещ, сечива, тежести за стан, крила на гарвани и почти изцяло запазен скелет на прасенце с тежка травма на главата, авторите аргументират хипотезата, че съоръжението е свързано с извършването на праисторическо жертвоприношение и специфична социална практика, практикувана от жени.

DOI: https://doi.org/10.53250/stprae16.173-206 **262**

EARLY contact between late farming and pastoralist societies in southeastern Europe. // *Nature* 620, 2023, 358 – 365 : ill.

Other authors: Sandra Penske, Adam B. Rohrlach, Ainash Childebayeva, Guido Gnecchi-Ruscone, Clemens Schmid, Maria A. Spyrou, Gunnar U. Neumann, Nadezhda Atanassova, Katrin Beutler, Kamen Boyadzhiev, Yavor Boyadzhiev, Igor Bruyako, Alexander Chohadzhiev, Blagoje Govedarica, Mehmet Karaucak,

Raiko Krauss, Maleen Leppek, Igor Manzura, Karen Privat, Shawn Ross, Vladimir Slavchev, Adéla Sobotkova, Meda Toderaș, Todor Valchev, Harald Ringbauer, Philipp W. Stockhammer, Svend Hansen, Johannes Krause & Wolfgang Haak.

Чрез анализ на геномни данни от 135 древни индивида, изследователите установяват, че земеделците от каменно-медната епоха и ловците-събирачи от лесостепните зони в Югоизточна Европа са започнали да взаимодействат и да смесват своите генетични линии още около 4500 г. пр.н.е. Този генетичен и културен контакт се е случил приблизително 1000 години по-рано от предполагаемото досега, което показва, че ранният обмен между тези общности е изиграл ключова роля за последващото формиране и експанзия на пастирските общества през бронзовата епоха. Включени са и данните от пет индивида от групов гроб в рамките на селищната могила Петко Каравелово.

DOI: https://doi.org/10.1038/s41586-023-06334-8 **263**

EFFECTS of ancestry, agriculture, and lactase persistence on the stature of prehistoric Europeans. // *Current* Biology, Vol. 35, Issue 22, 2025, 5654 – 5665.e3 : ill.

Other authors: Samantha L. Cox, Kaeli Kaymak-Loveless, Carson Shin, Timka Alihodžić, Kurt W. Alt, Nadezhda Atanassova, Didier Binder, Morana Čaušević-Bully, Alexander Chohadzhiev, Stefan Chokhadzhiev, Henri Duday, Bisserka Gaydarska, Anahit Khudaverdyan, Rafael Micó Perez, Nicole Nicklisch, Mario Novak, Camila Oliart Caravatti, Hélène Réveillas, Maïté Rivollat, Stephane Rottier, Domagoj Tončinić, Steve Zaüner, Iain Mathieson.

Чрез интегриране на геномни и морфологични данни (дължина на бедрената кост) от 659 древни индивида, изследователите опровергават дългогодишната хипотеза, че преходът към земеделие през неолита е довел до масов спад в ръста на населението спрямо предходните мезолитни групи. Проучването също така разкрива значително генетично-екологично взаимодействие, установявайки, че алелът за персистенция на лактозата е имал силно позитивно влияние върху височината на древните европейци, въпреки че такава връзка не се наблюдава при съвременното население. Включени са и данните от пет индивида от групов гроб в рамките на селищната могила Петко Каравелово.

DOI: https://doi.org/10.1016/j.cub.2025.10.054 **264**

Археологически открития и разкопки

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ обект от халколита и средновековието край с. Виноград, Общ. Стражица, Обл. Велико Търново. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 269 – 272 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 272.

В съавт. с: Илиян Петракиев, Мария Гюрова. **265**

ХАЛКОЛИТНА селищна могила при с. Петко Каравелово. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 272 – 277 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 277.

В съавт. с: Кръстан Митов, Александра Янакиева, Пол Баку, Радослав Боянов, Мария Гюрова. **266**

ХАЛКОЛИТНА селищна могила при с. Петко Каравелово. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 1. – София, 2022, 285 – 289 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 290.

В съавт. с: Кръстан Митов, Александра Янакиева, Пол Баку, Радослав Боянов, Мария Гюрова, Надежда Карастоянова. **267**

Каталози

СЪХРАНЕНИТЕ съкровища : 150 години музей във Велико Търново / Състав. Иван Църов ; Фотогр. Наталия Борисова ; Автори анотации: Недко Еленски и др. – [Велико Търново] : Фабер, 2021. – 206 с. : с цв. ил., факс., портр.

Други авт. анотации: Александър Чохаджиев, Михаела Томанова, Павлина Владкова, Калин Чакъров, Диана Тотева, Евгени Дерменджиев, Константин Тотев, Хитко Вачев, Деян Рабовянов, Михаил Стойчев, Миглена Петкова, Димитър Харбалиев, Светла Атанасова, Симеон Цветков, Иван Църов, Пламен Събев, Емил Врежаков, Станислава Ботева, Тодорка Недева.

Янакиева, Александра Димитрова

Роден на 19 март 1991 г. в гр. Бургас. През 2014 г. завършва бакалавърска степен по археология, през 2015 г. – магистърска степен във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий". Професионалната ѝ дейност в музея започва през 2015 г. като помощник-реставратор в Лаборатория за консервация и реставрация, от 2025 г. е реставратор.

Студии, статии и научни съобщения

TO PIT the pig: The curious case of feature E63 at Tell Petko Karavelovo 17. // *Studia* Praehistorica, 2022, 16, 173 – 205 : с ил. Библиогр.: с. 203 – 205.

Other authors: Alexander Chohadzhiev, Nadezhda Karastoyanova, Maria Gurova, Paul Bacoup, Pauline Méphane.

DOI: https://doi.org/10.53250/stprae16.173-206

Археологически открития и разкопки

ХАЛКОЛИТНА селищна могила при с. Петко Каравелово. // *Археологически* открития и разкопки през 2020 г. Кн. 1. – София, 2021, 272 – 277 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 277.

В съавт. с: Александър Чохаджиев, Кръстан Митов, Пол Баку, Радослав Боянов, Мария Гюрова.

ХАЛКОЛИТНА селищна могила при с. Петко Каравелово. // *Археологически* открития и разкопки през 2021 г. Кн. 1. – София, 2022, 285 – 289 : с ил. Рез. на англ. ез. Библиогр.: с. 290.

В съавт. с: Чохаджиев, Кръстан Митов, Пол Баку, Радослав Боянов, Мария Гюрова, Надежда Карастоянова

ИМЕНЕН ПОКАЗАЛЕЦ

А

Абдул Меджид I, султан – 17
Аврамова, Ваня – (ред.) 34
Александров, Иван – (посв.) 32
Александров, Радослав – (съавт.) 117
Александрова, Красимира – (ред.) 34
Алексиев, Крум – (съавт.) 194
Ангелов, Ангел – (фотогр.) 52
Андреев, Андрей – (посв.) 54, 144
Андреева, Петя – (съавт.) 229
Аполон – 71
Арнаудов, Станчо – 14
Арнаудов, Христо – 14
Арнаудова, Мария – 164
Арнаудови, фамилия – 2, 164
Атанасов, Антон – (съавт.) 230, 232, 233
Атанасов, Християн – (ред.) 34
Атанасова, Надежда – (съавт.) 61, 154, 155, 263, 264

Б

Баку, Пол – виж Bacoup, Paul
Барамова, Мария – (ред.) 33
Богданова, Ивайла – (ред.) 34
Бонева, Вера – (ред.) 34
Борис III, цар – 208
Борисов, Борис Д. – (състав., ред.) 96; (посв.) 94, 96, 223
Ботев, Христо – 28
Бояджиев, Камен – (съавт.) 263
Бояджиев, Явор – (съавт.) 263

Боянов, Радослав – (съавт.) 266, 267
Бранкова, Мария – (ред.) 34
Братанов, Йордан – 139
Братанова, Иванка – 139
Бурмов, Георги – 15
Бурмова, Тодорка (Момчева) – 15, 164
Бурмови, фамилия – 2

В

Валентинова, Мая – (съавт.) 235
Васил Левски – 16, 20, 22
Василева, Маргарита – (посв.) 75
Владислав III Варненчик – 206
Вълчев, Тодор – (съавт.) 263
Върбанов, Върбин – (съавт.) 150, 194

Г

Гайдарска, Бисерка – (съавт.) 264
Ганчева-Акдаг, Илияна – (отг. ред.) 78
Георги (Макрис) – 241
Георгиев, Евлоги – 13
Георгиева, Албена – (посв.) 139
Георгиева, Пламена – (съавт.) 235
Глушков, Христо – (рец.) 78
Горбанов, Петко – 3
Горбанов, Петър – 3
Гюзелев, Васил – (ред.) 78
Гюрова, Мария – (съавт.) 235, 262, 265 – 267

Д

Делинешев, Стоян – 72
Дерменджиева, Стела – (посв.) 181

Диана – 71
Димитров, Генчо – (ред.) 96
Димитров, Йордан – 20
Дионисий I Рали, митрополит – 172
Дичев, Венцислав – (рец.) 218
Дойчев, Пламен – (съавт.) 95
Дочева, Васила Стоянова – 129
Драгостинов, Иларион – 12
Друмев, Васил Николов – виж Климент Търновски, митрополит
Друмев, Димитър – 8

Е

Ендарова, Елена – (съавт.) 62

Ж

Желязкова, Мария – (съавт.) 142

З

Захариевци, фамилия – 184
Загоров, Васил – (ред.) 34
Зидаров, Петър – 111

И

Иван Тодоров Капетан – 10
Иванов, Теофил – (посв.) 67, 220; 228
Иванова, Калина – (ред.) 34
Иванова, Мария Иванова – (ред.) 78; (посв.) 74, 78, 82, 83, 127
Иванова, Мария – (съавт.) 261
Иванова, Мая – (съавт.) 150 – 152, 154
Иларион Макариополски, митрополит – 159
Илиева, Йорданка – (съавт.) 117

Й

Йоанович, хаджи Найден – 17
Йорданов, Стефан – (отг. ред.) 78; (посв.) 246

К

Каравелов, Любен – 29
Каранешев, Недялко – 17, 21
Карамихова, Маргарита – (посв.) 175
Карастоянова, Надежда – (съавт.) 262, 267
Катрева, Йоанна – (съавт.) 146
Кермекчиев, Петър – 9, 13
Кермекчиеви, фамилия – 1
Кершев, Стефан – 175
Кечева, Надежда – (съавт.) 235
Класнаков, Мирослав – (съавт.) 146, 153, 156
Климент Браницки, епископ – виж Климент Търновски, митрополит
Климент Търновски, митрополит – 8, (посв.) 12, 133, 176
Коларов, Иван – 20
Колю Фичето – 24
Кънев, Николай – (гл. ред.) 78
Кънчев, Петър – 11
Кънчев, Сава – 11
Кулелиев, Йордан – 6
Кършев, Стефан – виж Кершев, Стефан
Кършовски, Иван – 3

Л

Лефтеров, Тодор Лука – 158
Лещаков, Красимир – (съавт.) 261
Лещаков, Петър – (съавт.) 117, 261
Льожан, Гийом – 226

М

Макдермот, Мерсия – 20
Мантов, Димитър – 16
Маринов, Милен – (авт.) 189
Маринова, Нанси – (съавт.) 117
Марков, Драгомир – (ред.) 96; 115
Маркова, Христина – 115
Марков, Николай – (посв.) 55
Мартинова, Величка – (ред.) 96
Минев, Димо – 16
Минерва – 71
Минчев, хаджи Николи – 24
Минчева, Бояна – (ред.) 34
Митев, Пламен – (ред.) 33; (рец.) 1
Митов, Кръстан – (съавт.) 266, 267
Моллов, Димитър – 3
Момчев, Георги (Джорджо) Кръстев – 2, 15
Момчева, Юрданка (Арнаудова) – 164
Момчеви, фамилия – 2, 164
Момчилов, Никола – 3
Москов, Моско – 208
Младенов, Момчил – (ред. секр.) 78
Мутафова, Красимира – (рец.) 52
Мъглова, Диана – (отг. ред.) 78

Н

Найденова, Силвия – (ред.) 34
Неделчева, Петранка – (съавт.) 62
Недялков, Николай – 228
Ненов, Николай – (рец.) 126
Никифоров, Константин – 3
Николов, Милен – (съавт.) 110

О

Овчаров, Николай – (съавт.) 51, 110, 190
Огнянов, Данаил – (съавт.) 117

П

Павлов, Пламен – (зам. гл. ред.) 78; (посв.) 56, 172, 251
Паисий Хилендарски – (посв.) 126, 161
Палангурски, Милко – (съавт.) 4; (ред.) 78
Паприков, Стефан – 73
Пеевски, Росен – (съавт.) 241
Пенкова, Петя – (съавт.) 194
Пенчев, Пенчо – (рец.) 1
Петков, Петко – (ред.) 78
Петракиева, Златина – (съавт.) 152
Петрова, Ваня – (съавт.) 261
Петрунова, Бони – (съавт.) 55, 58, 60, 62, 241; (посв.) 53, 145
Пипев, Стефан – 19
Поп Георгиева, Райна – виж Райна Княгиня
Поп Симеонов, Георги – 23
Попов, Владимир – (посв.) 68
Попова, Елена – (посв.) 179
Прашков, Любен – (посв.) 173
Прошек, братя – 19
Първев, Иван – (ред.) 33

Р

Рабовянов, Деян – (съавт.) 92, 212
Радева, Анастасия – (състав.) 37
Радева, Живка – (ред.) 50
Радойнова, Диана – (посв.) 141
Райна Княгиня – 6

Раковски, Георги С. – (посв.) 12, 133, 176
Рангелова, Бойка – (съавт.) 194
Рашева, Ивета – (гл. ред.) 34
Русев, Иван – (съавт.) 30

С

Сандева, Деница – (съавт.) 235
Сергюв, Димитър, архитектон – 189
Славейкови, род – 32
Славчев, Владимир – (съавт.) 263
Славчев, Янко – 7, 17
Спасов, Людмил – (рец.) 78
Спасов, Радослав – (ред.) 34
Станчев, Марин – 16, 31
Станчев, Сава – 16
Станчева, Милена – (съавт.) 98
Стефан Караджа – 11, 197
Стоянов, Иван – (посв.) 4, 158, 197
Стоянов, Тотко – (съавт.) 194
Сутев, Иван – (съавт.) 229

Т

Тарасенко, Петър – 35
Теодерих Велики – 64
Типографов, Панайот – 29
Тодоров, Владислав – (съавт.) 117
Тодоров, Иван – виж Иван Тодоров Капетан
Тодоров, Иван – (посв.) 150, 151, 226, 256
Тодорова, Надежда – (съавт.) 261
Томов, Янаки – 208
Тонков, Никола – (съавт.) 222, 236

Топлийски, Атанас – 169
Торбатов, Сергей – (рец.) 218
Тотев, Константин – (съавт.) 124, 125, 212

Ф

Фичев, Никола Иванов – виж Колю Фичето
Футекова, Райна – виж Райна Княгиня

Х

Хаджи Димитър – 11, 197
Хаджи Славчев, Никола – 5
Хитов, Панайот – 10
Хрисимов, Николай – (съавт.) 197, 203, 206

Ц

Цанева, Еля – (състав.) 75
Цанков, Александър – 80
Цанюв, Захария – 87
Цонева, Мария – 135
Цонзаров, Марин – 31
Цонюв, Витан (Витан Цонюв Стари) – 179

Ч

Чохаджиев, Стефан – (съавт.) 264
Чукалев, Кръстю – (съавт.) 235

Ш

Шкорпил, Карел – 223

Я

Янков, Румен – (ред.) 78

A
Alihodžić, Timka – (съавт.) 264
Alpaslan-Roodenberg, Songül – (съавт.) 112 – 114
Alt, Kurt W. – (съавт.) 264
Anevlavi, Vasiliki – (съавт.) 229

B
Bacoup, Paul – (съавт.) 262, 266, 267
Beutler, Katrin – (съавт.) 263
Binder, Didier – (съавт.) 264
Bruyako, Igor – (съавт.) 263

C
Çakırlar, Canan – (съавт.) 111
Čaušević-Bully, Morana – (съавт.) 264
Childebayeva, Ainash – (съавт.) 263
Cox, Samantha L. – (съавт.) 264

D
Darcque, Pascal – (съавт.) 261
Dimoula, Anastasia – (съавт.) 261
Drpić, Jere – (ред.) 239
Duday, Henri – (съавт.) 264
Dyczek, Piotr – (посв.) 70

F
Filis, Konstantinos – (съавт.) 261

G
Gnecchi-Ruscone, Guido – (съавт.) 263
Govedarica, Blagoje – (съавт.) 263
Groene, Donna de – (съавт.) 111

H

Haak, Wolfgang – (съавт.) 263
Hansen, Svend – (съавт.) 263
Hurk, Youri van den (съавт.) – 111

K

Kamjan, Safoora – (съавт.) 111
Karaucak, Mehmet – (съавт.) 263
Kaymak-Loveless, Kaeli – (съавт.) 264
Khudaverdyan, Anahit – (съавт.) 264
Koukouli-Chryssanthaki, Chaido – (съавт.) 261
Koulidou, Sofia – (съавт.) 261
Krause, Johannes – (съавт.) 263
Krauss, Raiko – (съавт.) 263

L

Lazaridis, Iosif – (съавт.) 112 – 114
Leppek, Maleen – (съавт.) 263
Leqaque, Patrick – (съавт.) 103

M

Malamidou, Dimitria – (съавт.) 261
Manzura, Igor – (съавт.) 263
Mathieson, Iain – (съавт.) 264
Méphane, Pauline – (съавт.) 262
Merousis, Nikos – (съавт.) 261
Micó Perez, Rafael – (съавт.) 264

N

Neumann, Gunnar U. – (съавт.) 263
Nicklisch, Nicole – (съавт.) 264
Novak, Mario – (съавт.) 264

O

Oliart Caravatti, Camila – (съавт.) 264
Ožanić Roguljić, Ivana – (ред.) 239

P

Papanthimou, Aikaterini – (съавт.) 261
Patterson, William P. – (съавт.) 111
Penske, Sandra – (съавт.) 263
Privat, Karen – (съавт.) 263
Prochaska, Walter – (съавт.) 229

R

Raičković Savić, Angelina – (ред.) 239
Réveillas, Hélène – (съавт.) 264
Ringbauer, Harald – (съавт.) 263
Rivollat, Maïté – (съавт.) 264
Rohrlach, Adam B. – (съавт.) 263
Ross, Shawn – (съавт.) 263
Rottier, Stephane – (съавт.) 264

S

Schmid, Clemens – (съавт.) 263
Shin, Carson – (съавт.) 264
Sobotkova, Adéla – (съавт.) 263
Spyrou, Maria A. – (съавт.) 263
Stefani†, Evangelia – (съавт.) 261
Stockhammer, Philipp W. – (съавт.) 263

T

Toderaș, Meda – (съавт.) 263
Tončinić, Domagoj – (съавт.) 264
Tsirtsoni, Zoi – (съавт.) 261
Tzanavari, Katerina – (съавт.) 261

V

Valamoti, Soultana Maria – (съавт.) 261
Voulgari, Evangelia – (съавт.) 261

Y

Yiouni, Paraskevi – (съавт.) 261

Z

Zaüner, Steve – (съавт.) 264

ГЕОГРАФСКИ ПОКАЗАЛЕЦ

А

Августа Траяна – 223

Азия – 112 – 114

Айтос – 146

Анатолия – 112, 113

Америка – 72

Арбанаси – 20, 23, 50, 53, 108, 170, 174, 180, 184, 185, 188

Асенов, кв. – 97, 100, 107, 163

Ахтопол – 55, 58, 60, 62

Б

Балкани – 1, 26

Белица, р. – 129

Беляковец, с. – 87, 88

Близкия изток – 113

България – 3, 4, 26, 27, 30, 31, 36, 49, 52, 54, 56, 75, 77, 80, 81, 157, 161, 177, 181, 186, 191, 193, 196, 198, 199 – 205, 247, 261

Букурещ – 13, 31

Бургас – 153, 156

Бутово, с. – 69

Бяла черква – 225

В

Варна – 7, 17, 248

Велико Търново (Търновград, Търново) – 4 – 7, 11, 17, 18, 20 – 22, 24, 29, 31 – 33, 35, 36, 51, 59, 61, 84, 86, 89, 93, 97 – 102, 106, 107, 109, 118 – 122, 134, 143 – 145, 158 – 160, 162 – 164, 168, 171 – 173, 176, 182, 190, 209, 212, 230, 235, 240, 251 – 254, 257 – 259

Византия – 43
Виноград, с. – 265
Вишовград, с. – 104
Войнежа, с. – 133
Вонеща вода, с. – 133, 135
Въглевци, с. – 133, 136, 139
Върбовка, с. – 221, 238

Г

Габрово – 14
Геран, м. – 237
Глутниците, с. – 132
Горна Оряховица – 150, 152, 154, 155, 195
Голямо кесме (Марциана) – 229
Гърция – 261

Д

Дакия – 71
Дерманци, с. – 95
Джулюница-Смърдеш – 111, 115, 116
Димитровци, с. – 131
Долна Оряховица, гр. – 151
Драганово, с. – 20, 72
Дръстър – виж Силистра
Дряновски манастир – 158

Е

Европа – 110 – 112, 114, 144, 145, 147, 149, 263
Евксиноград – 248
Елена – 3
Етрополе – 206

З

Западни покрайнини – 80, 81

И

Иваново, с. – 103, 123
Ивановци, с. – 133
Иванча, с. – 92

К

Калиакра – 241, 255
Калофер – 94
Камъка, м. – 221
Карнобат – 156
Кастрици – 248
Килифаревски район – 126, 129, 130, 133, 137
Клена, м. – 231
Коевци, с. – 229
Котел – 3
Крайова, Румъния – 179
Къпиновски манастир – 25

Л

Ловеч – 95, 230, 235
Луковит – 95
Лъко/Лъга, м. – 223
Лясковец – 16, 31, 187, 231, 237

М

Марно поле – 21
Мартен, гр. – 245

Марцианопол – 229
Мечовото, м. – 95
Месопотамия – 113
Мизия – 71, 227
Миндя, с. – 138

Н

Никополис ад Иструм – 63, 67, 69, 207, 210, 211, 218 – 220, 222, 223, 226, 228, 229, 236
Нове – 64 – 66, 68 – 71

О

Опака, гр. – 256
Османска империя – 27, 30, 33

П

Павликени – 69, 104, 105, 221, 224, 225, 227, 238
Пазарджик (Татар Пазарджик) – 17
Петко Каравелово, с. – 260 – 264, 266, 267
Петропавловски манастир – 8
Плевен – 147, 230
Полски Сеновец, с. – 232, 233
Полски Тръмбеш – 92, 232, 233
Предбалкан – 192
Пчелище, с. – 175

Р

Райковци, с. – 133
Росица, с. – 104, 223
Румъния (Руманя) – 133

Русаля, с. – 234
Русе (Русчук) – 149, 194
Русокастро, с. – 110
Ряховец – 150, 152, 154, 155

С

Самоводене, с. – 223, 229
Санкт Петербург, Русия – 73
Свищов – 69 – 71
Семковци, с. – 140
Силистра (Дръстър) – 242, 244, 246, 249, 250
София – 13, 206
Стара планина – 3, 127, 129, 132, 137, 192
Стрелец, с. – 195

Т

Тетевен – 206
Тракия – 71
Трапезица – 98, 119, 120, 122, 124, 125, 141, 254
Трявна – 87, 184
Търговище – 256
Търновград – виж Велико Търново
Търново – виж Велико Търново

Ф

Финландия – 204
Франция – 82
Френк хисар – 253

Х

Хотница, с. – 234
Хърватска – 204

Ц

Цонковци, с. – 140

Ч

Червен – 149
Чирпан – 117

Ш

Шефилд, Англия – 148
Шипка, пр. – 223

Ю

Югославия – 81

Я

Янтра, р. – 223, 260

ТЕМАТИЧЕН ПОКАЗАЛЕЦ

Музейно дело и музеология

Музейни обекти, експозиции и изложби – 35, 109, 173, 191, 212
Съвременни практики и технологии – 76, 128, 134,142, 174, 181, 183, 185 – 188
Научна литература и книгообмен – 37 – 42, 212 – 217
Хроника на музейната дейност – 90, 91, 165 – 167
Дарителство и дарители – 44 – 48

Археология и археологическо наследство

Праисторическа археология – 111 – 117, 260 – 267
Антична археология – 63 – 71, 117, 151, 192 – 195, 207, 209 – 211, 218 – 229, 231 – 233, 236, 237, 239, 256
Средновековна археология – 51, 55, 57 – 62, 92, 97 – 103, 107, 110, 117, 123, 152, 154, 155, 206, 240 – 255, 257 – 259, 265
Археологически проучвания – 95, 104 – 106, 118, 146, 148, 153, 156, 230, 234, 235, 238
Археологически текстил – 121, 240 – 259

Нумизматика, сфрагистика и епиграфика

143 –145, 147, 149, 150, 170, 180, 220, 227, 228

История на българските земи (XV – XIX век)

Политическа история и управление – 1 – 3, 7, 10 – 12, 14, 16, 17, 21, 22, 31, 158
Социално-икономическо развитие – 1, 2, 7, 9, 12, 14, 18, 23, 25 – 27, 30, 33, 53, 54, 84, 86, 89, 93, 94, 145, 147, 149, 160, 164
Просвета, култура и духовен живот – 1, 2, 136, 158, 161, 164
Църковна история и религиозен живот – 7, 14, 25, 49, 50, 52, 54, 56, 162, 163, 168, 169, 172, 175

Военна история – 1 – 3, 197, 202, 203
Биографии и родова история – 1, 2, 7, 10 – 12, 14 – 16, 28, 158, 164

Нова и най-нова история на България

Обществено-политическо развитие – 2, 4, 8, 14, 29, 80, 81, 208
Социално-икономическо развитие – 2, 5, 13, 14, 19, 72, 162 – 164
Българска армия и военно дело – 2, 14, 73 – 75, 77, 196, 198 – 201, 204, 205
Култура, образование и духовен живот – 2, 6, 14, 20, 24, 29, 159, 164, 208
Биографии и родова история – 2, 14, 15, 164

Етнология

Материална култура – 79, 82, 126, 129, 133, 138
Духовна култура – 82, 83, 85, 126, 127, 130 – 132, 134, 135, 137 – 140
Етнология на социализма – 74, 75, 77, 178

Манастири, църкви, християнско изкуство и култура

25, 49 – 52, 54 – 62, 87, 88, 97 – 103, 108, 119, 120, 122, 124, 125, 157, 168 – 172, 175 – 177, 179, 180, 182, 184, 189, 190

Места и знаци на памет и признателност

32, 36, 141

Съдържание

Иван Църов. 155 ГОДИНИ МУЗЕЙ ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО 5

Обяснителни бележки 7

Изследвания и публикации на музейните специалисти 2021– 2025 г.

Атанасова, Светла Атанасова 10

Борисова, Наталия Цветанова 24

Ботева, Станислава Миланова 26

Бояджиев, Симеон Станиславов 30

Боянкинска, Боряна Денчева 31

Вачев, Хитко Стефанов 32

Владкова-Байчева, Павлина Димитрова 37

Врежаков, Емил Огнянов 41

Вълев, Илия Желязков 43

Ганева, Пламена Петрова 45

Георгиев, Александар 46

Георгиева Върбанова, Теменуга 47

Гюлева-Дойчева, Жулиета Василева 50

Дерменджиев, Евгени Антонов 52

Еленски, Недко Желев 57

Косева-Тотева, Диана Тодорова 61

Петкова, Миглена Георгиева 64

Петракиев, Илиян Петров 71
Стамболийска, Атанаска Иванова 77
Стойчев, Михаил Йорданов 80
Събев Стефанов, Пламен 81
Томанова, Михаела Кирилова 88
Харбалиев, Димитър Йорданов 90
Цветков, Симеон Цветанов 91
Църов, Иван Димитров 94
Чакъров, Калин Атанасов 97
Чокоев, Иван Петров 103
Чохаджиев, Александър Стефанов 107
Янакиева, Александра Димитрова 111

Именен показалец 112
Географски показалец 124
Тематичен показалец 130

Регионален исторически музей –
Велико Търново

ИЗСЛЕДВАНИЯ И ПУБЛИКАЦИИ НА МУЗЕЙНИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

2021 – 2025

Биобиблиографски справочник

•

Съставител: *Станислава Ботева*
Библиографска редакция: *Анастасия Радева*

•

Предпечат и печат:
ФАБЕР – Велико Търново
ул. „Гара Велико Търново“ 1
www.faber-bg.com